

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-I Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

4. februar v Berlinu

Šele pretekli petek nam je prinesel pravo razlago za to, zakaj nemški državni kanceler dne 30. januarja, na obletnico narodnosocialistične revolucije, ni sklical državnega zbora in ni imel napovedanega in s toliko radovednostjo pričakovanega govora. V tistih dneh so imeli v Berlinu drugih opravkov dosti, kakor dokazujejo sklepi, ki so bili objavljeni v petek, dne 4. februarja zvečer.

Niti nemška, niti inozemska javnost nista bili poučeni o pravi vsebini nemške krize. Zato tudi ni čudno, če je objava petkovih sklepov učinkovala kot blisk z jasnega neba in povsod, doma v Nemčiji in v tujini, sprožila plaz najbolj bujnih razlag, ki so se svedobno širile in našle verna ušesa, kajti od nemških uradnih strani je izostala pojasnitev, čemu so kar naenkrat bili potrebni tako daljnosežni ukrepi, kot je na primer upokojitev 16 najvišjih generalov v nemški armadi in čemu popoln prevrat v vodstvu zunanjega ministrstva. Sedaj je mrak, v katerega je bila zavita nemška kriza, začel nekoliko popuščati in je nekaj drobcev dejanske resnice prišlo na luč, medtem ko o vsebini krize bržčas nikoli ne bomo zvedeli polne resnice in bo ta dogodek ostal zabeležen v zgodovini kot blisk sredi temne noči, ki ga je sledil kratek grom in je ob zori dan posvetil na popolnoma spremenjeno pokrajino.

O ozadjih berlinskih sklepov so se širile razne vesti, med katerimi jih je mnogo, ki so izrodek fantazije. Semkaj je treba pristiati poročila o puču, ki da so ga pripravljali neki višji oficirji, ki so hoteli ustoličiti na nemški prestol nekega potomca bivšega cesarja. Nemčija ima danes drugih brig dovolj, da bi se utegnili pečati z obnovami propadlih dinastij. V kraljestvu domišljije spadajo tudi poročila o nekem puču, ki da so ga pripravljali tajna policija in četniki SS z namenom, da se po lastno vodstvo armade. Kdor pozna ustroj nemške oborožene sile, se mora čuditi, da so takšne čenče našle posluš. Tudi poročila o nasprotju, ki da je izbruhnilo med vodstvom armade, ki je ohranila svoje avtonomno življenje in živela nekoliko ob strani narodnosocialističnega svetovnega nazora, in voditelji narodnosocialistične stranke, ki streme za polno oblastjo na vseh področjih državnega življenja, so bila v mnogem pretirana in prikazana v napačni luči, v kolikor so vzbudila vtis, da gre za spor, ki se rešuje na hrbtu nemškega naroda in v škodo trdnosti nemške države. Slišale so se govorice, da je stranka strmoglavila armado, da je narodni socializem podjarmil generale, in iz tega so se izvajale temne posledice za bodočo politiko Nemčije. Vsa ta ploha najhujših razlag, ki je bila kvarna tako Nemčiji kakor političnemu ozračju v Evropi sploh, bi bila prav lahko prihranjena, če bi bila nemška vlada sama odkritosrčno povedala, kaj se je zgodilo v dneh na prehodu iz januarja v februar in čemu so bili potrebni usodni ukrepi z dne 4. februarja. Tako pa smo navezani na več ali manj verodostojna poročila slučajnostnih očividcev in na ugibanja več ali manj zanesljivih poznavalcev nemških razmer. A še tukaj gredo mnenja tako navzkriž in drugo drugemu tako nasprotuje, da je treba vsako sodbo izreči z veliko previdnostjo in rajši čakati na pričevanje bodočih razvojev.

Kaj je dalo povod za tako temeljite spremembe v vodstvu vojske in zunanje politike, ki jih je objavil državni kanceler? S pridržki, ki smo jih navedli, bomo takole najbolj varno posneli potek dogodkov. Odstop vojnega ministra maršala Blomberga je postal neizbežen. V zvezi z njegovo poroko so prišle na dan stvari, ki so ga onemogočile. O tem je bilo vse edino, maršal sam, armada in stranka. Nastalo je sedaj samo vprašanje, kdo bo njegov naslednik. Politično vodstvo se je trudilo, da bi dobilo več neposrednega vpliva na armado in na njeno vzgojo in je ponujalo primerne kandidate. Vojska pa je hotela na vsak način svojo samostojnost in politično brezbarvnost še nadalje ohraniti in je tudi imenovala svoje kandidate. Ni čudno, če sta ti dve stremiljeni ostro trčili drugo na drugo in je nesoglasje še bolj naraslo, ko so stopila v ospredje tudi zunanje politična vprašanja, pri katerih sta tako vojska kakor stranka želeli imeti svoj delež odgovornosti. Da bi prerekanjem, ki pa menda niso zavzela obseg kakšnega odprtega spora, še manj seveda »upora« — saj je kanceler Hitler obema strujama dovolil, da v polni svobodi izpovešata vsaka svoje težnje — napravil konec, je Hitler sam osebno prevzel dejansko vrhovno poveljstvo nad vso oboroženo silo in sam tudi vrhovno vodstvo nad zunanjo politiko. Tako je bilo nekako ugodeno obema taboroma, političnemu in vojaškemu, ki oba brez pridržkov priznavata Hitlerjevo vodstvo in sta mu oba enako prostovoljno podrejena. Nesporazum, ki je v Berlinu povzročeval že napetosti živcev, je bil s tem končan. Spremembe v vojni poveljstvih pa so postale potrebne že iz čisto vojaško disciplinskih razlogov, ako ne iz drugih.

Podoba nove Nemčije, ki se nam predstavlja v luči petkovih odločitev, zaenkrat ne dovoljuje mnenja, da bi bil kdo »zmagovalec«, kdo pa »premaganeec«. Armada svoje samostojnosti dejansko le ni izgubila, saj so ostali na najvišjih poveljstvih povsod prvovrstni

Anglija posreduje za mir med Kitajsko in Japonsko

Odpor Kitajske je brez upa — Sovjetska Rusija hoče Kitajsko podjarmiti, zato misli Čankajšek na mir

London, 9. februarja. Najvažnejši politični dogodek je prihod posebnega pooblaščenca japonske vlade Išija, ki se je pripeljal iz Pariza v London, da se pogovori z angleško vlado o pogojih, s katerimi bi bilo mogoče častno končati vojno med Kitajsko in Japonsko. Pobuda za to ni prišla samo iz Tokia, ki mu predolga vojna na Kitajskem zaradi gospodarskih težav in grozečih mednarodnopolitičnih komplikacij ne gre v račun, ampak tudi od angleške vlade, ki ne bi rada prišla v resen spor z Japonsko, ker bi na ta način preveč narasel vpliv sovjetske Rusije v Aziji, česar Anglija ne želi, kakor tudi ne želi premoči Japonske. Novi angleški poslanik na Kitajskem, sir Archibald Clark, ki kmalu dospe v Šanghaj, ima od svoje vlade nalog, da Čankajšku predloži mir, ki bi na eni strani varoval integriteto Kitaja, na drugi pa upošteval politične in gospodarske interese Japonske na azijski celini. Bilo bi seveda prezgodaj govoriti o tem, ali bodo ta prizadevanja imela zaželeni uspeh, vendar pa je treba biti preje optimisti nego pesimisti v tem pogledu.

Tudi Čankajšek utegne biti danes bolj pripravljen k miru, nego še pred kratkim, in sicer iz dveh razlogov: Prvič se je izkazalo, da kitajska armada kljub obilni tehnični pomoči iz inozemstva nikakor ni kos japonski armadi. Vse vesti, da je pričakovati močnejšega odpora in celo kakšnih zmag kitajskega orožja, ki se lansirajo iz Šanghaja, so brez prave podlage. Na drugi strani pa je upanje na poseg sovjetske Rusije v vojno na Daljnem vzhodu v pričog Kitajski splahnelo, ker sovjetska Rusija se neče spustiti v oborožen spor z Japonsko, dokler ji Anglija ne bi zajamčila, da bo ščitila Rusijo vsakršnega napada v Evropi. Anglija pa ji te garancije na noben način neče dati. K temu pride še važna okolnost, da namreč pogajanja med kitajsko delegacijo, ki se nahaja že dalj časa v Moskvi, in pa med sovjetsko vlado ne potekajo ugodno. Ruski sovjeti zahtevajo namreč za svojo pomoč Kitaju koncesije, ki jih Čankaj-

šek nikakor ne more dati. Ruska sovjetska vlada zahteva namreč:

- 1) vrhovno nadzorstvo sovjetskih vojaških strokovnjakov nad kitajsko armado in njenimi operacijami;
- 2) pretežen vpliv komunistov v Kuomintang, to je v avtoritarni nacionalni vladi Kitajske;
- 3) pretežen vpliv in vodilna mesta kitajskim komunističnim generalom in njihovim armadam v vodstvu kitajske narodne armade;
- 4) formalno priznanje od strani Kitaja, da je zunanja Mongolija neodvisna, in
- 5) priznanje pretežnega političnega in gospodarskega vpliva sovjetske Rusije v Sinkjan-gu ali kitajskem Turkestanu.

Čankajšek teh pogojev absolutno ne more sprejeti, zlasti pa ne bolševizacije političnega in vojaškega vodstva kitajske države, in se bodo

zato pogajanja najbrž omejila na to, koliko orožja naj Sovjeti dobavijo Kitajski, kar so itak tudi dozdaj delali. Baje so pa tudi finančni pogoji sovjetske Rusije za njeno pomoč za Kitajsko preveč težki. Čankajšek je prisiljen k večji popustljivosti tudi zaradi tega, ker so Japonci spretno podminirali Čankajškov položaj tudi na Kitajskem samem in se je veliko kitajske inteligence (mnogi itak nič ne šteje) postavilo na stališče, da je boljše popustiti Japoncem, nego prodati Kitajsko Sovjetom. Upor v Kantonu izhaja baš iz teh krogov in je zaradi tega velika nevarnost, da ne bi zavzele Kantona od strani Japoncev sploh likvidiralo Čankajška in vso njegovo vlado.

Zato ni brez podlage vest, da je Čankajšek sam naprosil Anglijo, naj posreduje za mir z Japonsko.

Prostovoljci — mučna skrb odbora za nevmešavanje

London, 9. febr. TG. V Londonu mnogo govori o vedno bolj ugodnih možnostih za zблиžanje med Italijo in Anglijo. Tako tolmačijo tudi nepričakovano sklicanje odbora za nevmešavanje v španske zadeve, ki je od sedaj spal in ki sestane prihodnji petek. Poučeni pravijo, da bi odbora ne sklicavali, ako bi angleška vlada ne bila prepričana, da bo pri tej priložnosti dosežen uspeh z ozirom na špansko vprašanje. Zategadelj pričakujejo, da bo morda še prihodnji teden prišlo do sporazuma z Italijo glede njenih prostovoljcev v Španiji. Kajti od vprašanja inozemskih prostovoljcev, ki se bore v Španiji, je odvisno vse. Ako Italija pristane na to, da odkliče svoje prostovoljce (Italija je priznala, da

njihovo število dosega 40.000) potem bo spor med velesilami glede Španije takoj urejen, bo tudi vsa napetost v Sredozemskem morju odnehala in bodo odprta vrata za nadaljnje zблиževanje med Italijo in Anglijo. Odločitev bo padla še te dni in če bo Italija na odpoklic pristala (vsaj na odpoklic treh četlin prostovoljcev) potem lahko rečemo, da je španska kriza, v kolikor tiče mednarodnih odnosov, končana.

Nekateri listi dodajajo tem vestem še druge razlage. Tako pišejo nekateri časopisi, da je Mussolini sprčo zadnjih dogodkov v Nemčiji pripravljen vsi špansko zadevo končati, da bo mogel s svojimi četami razpolagati na drugem prostoru, predvsem na Brennerju, če bi bilo potrebno braniti avstrijsko neodvisnost. Takšne razlage so gotovo pretirane. Pač pa bo res, da morda Italija smatra, da je bolševiška nevarnost za Španijo v glavnem odstranjena in da se Italija lahko umakne s tega prostora, ne da bi njen ugled trpel.

Stroški za umik prostovoljcev vseh držav so za enkrat preračunani na približno eno milijardo dinarjev in je angleška vlada že pristala na to, da bo pomagala to vso to pokriti.

London, 9. febr. c. Jutri bi morala biti seja londonskega pododbora za nevmešavanje. Na seji bi morali govoriti o podrobnostih, kako odpeljati prostovoljce iz Španije.

Nocoj pa je bilo objavljeno, da je seja odložena na prihodnji teden, ker si odbor ne ve pomagati iz naslednjih težav:

1. kdo bo plačal ta prevoz prostovoljcev za povratek iz Španije;
2. ne ve se še, kako definirati ta odhod prostovoljcev;
3. določiti tudi ne vedo, kakšno naj bo število razmerje odhoda prostovoljcev z obeh strani.

Salamanea, 9. februarja. AA. Vrhovno poveljstvo je objavilo, da so nacionalistične čete na fronti ob Alhambri očistile zavzeto ozemlje in ujele 6000 milicnikov. Zaplenile so mnogo orožja in vojnega materiala in živež. Več sto družin beguncev se je vrnilo v svoje domove. Včera j smo sestrelili 11 letal.

Salamanea, 9. februarja. AA. (Havas) Nacionalistični radio je objavil, da je prvi del bitke trajal pred Teruelom 72 ur. Nacionalistične čete so zavzele 100 sovražnih postojank, 30 vasi in površino nad 800 km².

Angleški kralj obišče Francijo

Pariz, 9. februarja. b. Angleški kralj Jurij in kraljica sta sprejela povabilo predsednika francoske republike Lebruna in bosta uradno obiskala Pariz. Angleški kraljevski par bo ostal v Parizu verjetno od 29. junija do 1. julija t. l. Angleški kraljevski par bo ob času svojega obiska prisostvoval tudi odkritju spomenika padlim avstralskim borcem, ki so se borili v Franciji. Spomenik gradijo v Wille Bretones. Vest o obisku angleškega kraljevskega para je povzročila v vseh francoskih političnih krogih veliko zadovoljstvo. Delegat Francije pri Zvezi narodov Paul Boncour je izjavil, da bo ta obisk pač najboljši dokaz francosko-angleške solidarnosti.

Pariz, 9. februarja. AA. (Reuter.) V vsej Franciji so z velikim navdušenjem sprejeli vest, da bosta angleški kralj in kraljica v juliju uradno obiskala Francijo. Povsod poudarjajo, da je ta obisk zelo velikega pomena in da je tudi dokaz priskrbič odnosov med Francijo in Anglijo.

»Echo de Paris« komentira obisk britanskega suverena Francoski; med drugim pravi, da je ta obisk četrti po redu v začetku tega stoletja in da kaže ne samo kako trajno in priskrbično je prijateljstvo, ki je postalo po letu 1936 še posebno intimno. Ta obisk tudi pomeni, da se londonski in pariški ministri dobro zavedajo težavnega svetovnega položaja, ki danes vlada. Francoski in britanski narod pozdravlja britanske suverene in izražata svojo vero v to, kar jih druži — v mir in svobodo. »Epoque« pravi: Ta obisk kaže, da je britansko-francoski sporazum še vedno neokrnjen. »Jour« piše, da obisk pod sedanjimi okolnostmi dobiva značaj simbola britansko-francoskega prijateljstva. »Petit Parisien« med drugim pravi: O priliki obiska britanskega suverena bo francoski narod pokazal, kako mu je pri ercu bratske sodelovanje med britanskim in francoskim narodom. »Excelsior« pravi: Pomembno je to, da so britanski suvereni za svoj službeni obisk izven Britanije sprejeli ravno francosko vabilo, da bi s tem ob tej priliki mogli

izraziti vse spoštovanje britanskim bojevnikom, ki so ob enem s francoskimi prelivali svojo kri za obrambo pravice in svobode.

London, 9. februarja. AA. (Havas.) Vest o bližnjem obisku angleškega suverena v Franciji je bila tudi v vsej Angliji sprejeta z velikim veseljem. Dejstvo, da angleška suverena odhajata na prvi obisk v Francijo dokazuje, da ima to potovanje izreden političen pomen. Ta dogodek bo sijajna manifestacija zvestobe dveh zaveznih držav, ki vodita isto politiko miru. Vest eo kar najbolj ekivali in je zato v parlamentarnih krogih vplivala kot prava senzacija. Nekateri poslanci poudarjajo, da je to potovanje dokaz, da se Anglija in Francija borita za iste demokratske ideale, ker je samo na ta način mogoče ohraniti mir v svetu.

Kraljica Viktorija je obiskala francoskega kralja Ludovika Filipa pred akoraj enim stoletjem. Edvard pa da je šel za materinim zgledom in je obiskal Francijo 60 let pozneje. Poleti leta 1914. je angleški kralj Jurij V. obiskal Pariz, kjer je bil podpisan znani prijateljski sporazum med obema državama.

Velike obrambne priprave Francije

Izredni izdatki v znesku 45 milijard din

Pariz, 9. febr. c. Danes je v francoski zbornici zasedal odbor za vojaške zadeve. Ta seja je bila prva, odkar je Daladier v drugi Chau-temposvi vladi vojno ministrstvo spremenil v skupno obrambno ministrstvo in je postal general Gamelin vrhovni poveljnik vseh oboroženih sil na kopnem, v zraku in na morju.

Na seji je vojni minister Daladier obširno razložil, kako je prišlo do teh sprememb. Rekel

jemu najvišjemu poveljniku, vladarju Nemčije Hitlerju, Morda pomeni povišanje generala Göringa v maršalski čin, da je treba pričakovati tudi v tem pogledu kakšnih sprememb v bodočnosti? O tem danes ni mogoče izreči nobenega varnega mnenja. A tudi na področju zunanje politike je armada nekaj dosegla. V novoustanovljeni zunanje politični tajni svet so namreč prišle štiri vojaške osebnosti, to so šef vrhovnega poveljstva in vsi trije poveljniki oboroženih sil na kopnem, na morju in v zraku. Vojska je s tem dobila več, kot je imela prej.

Treba bo seveda čakati, kako bo novi stroj začel delovati. Upamo, da bo pokazal, da so bile vse vznemirljive napovedi o zleh posledicah 4. februarja za mir v Evropi brezpredmetne, in izražamo željo, da bi deloval za mir, ko ima vsa sredstva za to na razpolago.

je, da je sedaj pri vojnem kot obrambnem ministrstvu ustanovljen splošni generalni štab, ki nadzira vse francoske voje sile, in na čelu tega splošnega generalnega štaba je general Gamelin. Cilj teh sprememb pa je, naj se Francija že v mirni dobi pripravi na takšno obrambo, da bi sleherni napadalec moral že vnaprej računati na neuspeh. Še važnejša naloga novega vrhovnega poveljnika pa je, da pospeši oboroževanje in proizvodnjo vojne industrije. Člani odbora so vzeli poročilo z velikim zadovoljstvom na znanje.

Parlamentarna komisija za vojsko in mornarico ter za letalstvo se je sestala danes k važni seji. Vojni minister Daladier je izdelal predlog za izreden kredit, ki naj služi državnim obrambi. Izdatki so razdeljeni takole: za vojsko na kopnem 10 milijard, za mornarico 10 milijard, za letalstvo pa 5 milijard frankov (45 milijard din). Finančni minister Marchandau je izjavil, da bo bržkone v kratkem razpisano takozvano obrambno posojilo. Za okrepitev položaja Francije v severni Afriki bodo zgrajena nova pomorska oporišča. Na obalah Maroka bi se morale urediti posebne luke za transport čet. Pričakujejo, da ta načrt ne bo naletel na večje ovire in da bo še nocoj soglasno sprejet.

Zagrebska vremenska napoved. Nekoliko topleje.

Dunajska vremenska napoved. Na vrhovih še zelo mraz, v nižinah topleje, oblačnost se bo z zapada raztegnila, ponekod padavine.

Predsednik senata in predsednik vlade o hrvatskem vprašanju

V drugi izdaji je včerajšnji »Slovenec« priobčil govor, ki ga je imel predsednik senata dr. Mažuranič na družabnem večeru belgajkega pododboru JRZ, ki se ga je udeležil tudi predsednik vlade dr. Stojadinović z večjim številom ministrov. Predsednik senata je v svojem govoru najprej v luči zgodovine orisal narodno odločnost Hrvatov in povedal, kako močna postavka bi bili zadovoljni Hrvati v naši jugoslovanski državi. Nato je pohvalil predsednika vlade zaradi njegove zunanje politike, ki je Jugoslaviji dala častno mesto v Evropi. Zatem se je vladi zahvalil, da je z največjo dobro voljo zasledovala cilj, da v notranjosti države izvede politično pomirjenje. Končno je pozval predsednika vlade, naj se sedaj, ko je zunanje politično tako rekoč rešil svojo nalogo in notranje politično pripravil vse za širokopotezno politiko pomirjenja, ne ustraši in naj po-

gumno pristopi k reševanju hrvatskega vprašanja.

Predsednik senata je odgovoril predsedniku vlade dr. Stojadinović, ki je poudaril, da sta za rešitev raznih važnih vprašanj, s katerimi se moramo pečati, potrebna dva pogoja:

Prvi prazen želodec ne sme biti slab svetovalec narodu. Zato smo najprej poskrbeli za dvig narodnega blagostanja in to z dobro gospodarsko in finančno politiko.

Drugi pogoj pa je ta, da si zavarujemo mir na vseh naših mejah, da bi tako lahko nemoteni in v miru reševali vsa naša vprašanja. Odtod naša skrb za dobro zunanjo politiko.

Zaradi tega se lahko sedaj mnogo bolj posvetimo z vso pozornostjo problemom naše notranje politike. Zelo bom srečen, če bi mogel tudi v najmanjši meri pospešiti rešitev tistega, kar je pri nas znano pod imenom hrvatsko vprašanje.

Priznanje Mednarodnega urada za delo jugoslovanski socialni zakonodaji

Belgrad, 8. febr. Glavni ravnatelj mednarodnega urada dela je označil v svojem pismu, ki ga je poslal ministru Dragiši Cvetković kot odgovor na izvedbo zadnjih naših socialnih reform in na njihovo registriranje pri tej ustanovi, naše delo na socialnem polju s temile besedami:

»Dovoljujem si vam izraziti najlepšo zahvalo in istočasno izreči iskrene čestitke na velikem uspehu politike socialnega zavarovanja, ki ste jo začeli izvajati s tolikšno daljnovidnostjo in odločnostjo. Velikopoteznost te politike se jasno zrcali in srečen sem, da to potrjujejo tudi najpomembnejše osebnosti. S tem, da so dne 1. septembra 1937 stopile v veljavo določbe zakona o zavarovanju delavcev iz leta 1922, ki se nanašajo na zavarovanje za primer onemoglosti,

starosti in smrti, je prineslo industrijskim in trgovskim delavcem gotovost za one rizike, ki se pojavljajo po dolgotrajnem delu. Danes so delavci rešeni vseh teh negotovosti, ki jih določa zakon o zavarovanju delavcev iz leta 1922, in s tem je to zakonodajno delo dobilo svoj popoln pomen. Rajširjenje pokrajinskega zakona o pokojninskem zavarovanju uslužbencev na vso državo dopolnjuje določbe, ki so bile stavljene v korist delavstvu in ustreza težnjam onih kategorij delavskega stanu, ki so poklicane, da se orisotijo s temi zavarovanji. V nadaljevanju svojega pisma Betler izraža upanje, da bo naša država sprejela vse mednarodne konvencije o socialnem zavarovanju. Z ozirom na to, da naše socialno zakonodajstvo gotovo že v celoti spro-vede vse te odredbe.«

7 nemških generalov odpotovalo v Švico

Dunaj, 9. febr. TG. »United Presse« poroča, da se je včeraj, v torek, pripeljalo sedem nemških generalov čez avstrijsko mejo v Salzburg, kjer so vstopili na brzovlak, ki pelje v Švico. Imena generalov javnosti niso bila sporočena. Pončeni ljudje menijo, da so bili to nemški generali, ki so v zvezi z dogodki v Nemčiji dne 4. februarja.

Od verodostojne nemške strani javljajo, da so vesti nekaterih inozemskih časopisov, češ, da se bo čiščenje v nemški vojski še nadaljevalo, neresnične. Razume se, da bo postalo neobhodno potrebno, da se izvedejo še nekatere osebne spremembe v vojski, toda to se bo zgodilo le postopoma.

Dunaj, 9. febr. b. Vesti o namenu potovanja nemških častnikov so zelo protislovne, uradno pa se ničesar o nalogi teh častnikov ne poroča. Nekateri trdijo, da so bili ti višji častniki zaradi reorganizacije nemške armade pristigeli zapustiti svoja mesta, z druge strani pa se spet izjavlja, da gre za skupino nemških generalov in višjih častnikov, ki so v tajni misli samo potovali skozi Avstrijo v Italijo.

Razbojnik Al Capone znorel

San Francisco, 9. febr. b. Znani ameriški razbojnik Al Capone, ki je zaprt v ječi na otoku Alcatraz, je nenekrat znorel. Al Capone je začel divjati in je najprej hotel zadaviti svojega stražarja. Šele ko je dobil srajco za umobolne, se je nekoliko pomiril in pričel peti italijanske pesmi. Sedaj je v norišnici pod močno stražo.

Z ledene plošče

Moskva, 8. februarja. AA. Ladja za hidrografska preučevanja »Murmansk«, ki so jo poslali na pomoč Papaninovi ekspediciji, je včeraj sporočila po radiu, da jo je led južno od otoka Jan Majen blokiral in da zdaj plove proti jugu. Z druge strani pa se doznava, da je bil ledolomilec Tajmyr, ki se nahaja zdaj na pol poti med Murmansk in otokom Jan Majenom, prisiljen, da plove počasneje zaradi slabega vremena. Javljajo tudi, da je ledolomilec Murmansk, na katerem sta tudi dve letali, krenil včeraj iz Murmanska na otok Jan Majen. Ledena plošča pa plove dalje proti jugu s Papaninovo skupino, ki se pripravlja, da prestopi na drugo ploščo in da nadaljuje s svojim znanstvenim raziskovanjem.

Svetovni nameni mednarodnega evharističnega kongresa v Budimpešti

London, 9. febr. AA. (Reuter.) Kardinal Hinsley je za evharistični kongres v Budimpešti poslal raznim katoliškim društvom posebno pismo, v katerem pravi, da bodo na tem kongresu molili najbolj za mir in slovo med vsemi narodi, posebno pa še v teh težkih dneh sporov in splošnega trenja. Po kardinalovih besedah bo kongres prav za prav nekako reši človeštvo, ki Boga pozablja in se proti njemu celo vojskuje. Brezbožni materializem je nevarna krščanski civilizaciji. Kakor nekoč, tako je tudi še nedavno katoliški heroizem rešil madžarske katolike in vso Evropo. Kongres v Budimpešti naj izveni v molitvi, da naj Kristus ustavi val brezboštva.

Gledališče pogorelo do tal

Milan, 9. febr. b. Milan je zadela danes huda nesreča. Znano gledališče »Teatro Lirico« je pogorelo do tal. Ob 5 zjutraj je paznik slišal neko prasketanje nad seboj, ko je hotel naložiti centralno peč. Nenavaden šum je zbudil njegovo pozornost in je naglo odšel v zgornje prostore, kjer mu je udaril v obraz dim, plamen pa se je že širil z vso naglico na vse strani. V hipu je bilo vse gledališče v plamenu. Paznik je takoj poklical gasilce, ki so prihiteli na pomoč v velikem številu. Gasilci so takoj prodrli v notranjost, vendar pa so se morali naglo umakniti, ker je gledališče gorelo

vseposvods. Komaj so gasilci zbežali, se je podrl strop z velikim truščem. Ob 7.30 so gasilci požar z velikim naporom omejili ter preprečili nevarnost, ki je grozila sosednim hišam. Ob 8 zjutraj je od lepega gledališča ostalo le golo zidovje. Gledališče je bilo l. 1933 popolnoma prenovljeno in je dobro uspevalo. Policija vodi vsestranske preiskave o vzroku požara, vendar pa doslej ni mogla najti nič konkretnega. Domneva se, da je nastal kratak stik ali pa je nekdo vrgetl v ložo cigaretni ogorek.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 9. febr. m. Na današnji skupščinski seji se je pričela proračunska razprava. Navzoči so bili skoraj vsi poslanci in člani kraljevske vlade. Sejo je začel in vodil predsednik skupščine Cirič. Po sprejetem zapisniku je Cirič prečital socialno brzojavko, ki jo je v imenu skupščine poslal Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu zaradi smrti Nj. Vis. kneza očeta kneginje Olge, prince Nikole. Poslanci so brzojavko poslušali stoje. Predsednik je nato poročal, da je sprejel od poslancev Velimirja Jojiča in Mita Dimitrijeviča kratki pismeni vprašanji. Poslanec Jojič se pritožuje, zakaj mu notranji minister še ni odgovoril na njegovo interpelacijo, ki jo je vložil marca lani o dogodkih v Peči. Predsednik je takoj odgovoril, da po sedanjih ustavi ministri niso dolžni skupščini odgovarjati na interpelacije. V zvezi s tem predsednik primerja sedanje stanje v skupščini s stanjem, ki je vladalo v njej prej. Pravi, da je za skupščinsko opozicijo menda bolje, da ji ministri na interpelacije ne odgovarjajo. Toda skupščinska opozicija mora priznati tudi to, da je sedanja skupščina v tem pogledu že šla skozi tri razdobja. V teku dveh razdobj ministrov niso odgovarjali, če so prejeli kakšno interpelacijo. Pri teh besedah se dvigne predsednik vlade dr. Stojadinović, pokaže na skupščinsko opozicijo in pravi: »To je vaša fraza!« Besede predsednika vlade so opozicijo zadele v živo in poslanci so se pričeli razburjati. Predsednik Cirič je nadaljeval svoj govor in poudaril, da so v drugi dobi pričeli ministri obveščati skupščino, da bodo odgovarjali na interpelacije, kadar bodo zbrali potrebne podatke. Zdej pa je naša skupščina v tretji dobi, ko ministri delno odgovarjajo na najvažnejše interpelacije. Nazadnje Cirič pravi, da ne preostane nič drugega, kakor da se vsi trudijo, da se parlament dvigne na pravo višino. To hoče tudi sama vlada. — Izvajanja predsednika Ciriča so med poslanci vzbudila veselo razpoloženje, ki se je še povečalo, ko je predsednik prečital še drugo vprašanje, ki ga je nanj vložil Mita Dimitrijevič, ki pravi, naj država podeli podporo pol milijona dinarjev društvu »Njegoš« za zgradbo Njegoševega doma v Belgradu. Predsednik Cirič je tudi na to vprašanje takoj odgovoril. Rekel je, da je poslanec zgrešil naslov in da bi moral poslati

pismo finančnemu ministru. To pa zato, ker je bil Mita Dimitrijevič svojočasno predsednik finančnega odbora in zaradi tega uživa veliko avtoriteto v finančnem ministru. Pri teh besedah je skupščina prasknila v smeh. Ko se je veselost podelila, je predsednik nadaljeval in rekel, da je zaradi plemenite svrhe tega vprašanja pripravljen odigrati ugledno vlogo postarja. Pri teh besedah je vzel pisano vprašanje Mite Dimitrijeviča in ga izročil v ministrskih klopih sedečemu poštenu ministru s prošnjo, da ga odpošlje na naslov finančnega ministra. Vsa skupščina se je pricrčno smejala.

Nekaj besed je spregovoril sam Mita Dimitrijevič, nakar je skupščina prešla na dnevni red, na pretes poročila finančnega odbora o proračunskem predlogu za proračunsko leto 1938-39. Predsednik je podal besedo finančnemu ministru. (Glej posebno poročilo spodaj.)

Država kupila Rogaško železnico

Belgrad, 9. febr. b. Ministrski svet je odobril pogodbo, ki jo je sklenil v imenu naše države prometni minister dr. Spaho z družbo Rogaške lokalne železnice. Po tej pogodbi odkupi država od omenjene družbe rogaško lokalno železnico za 6.300.000 din. Ministrski svet je odobril tudi pogodbo o uporabi industrijskega tira na postaji Ljubljana-Gorenjski kolodvor s strani podjetja Lavrenčič & Ko, v Ljubljani.

Dva ljudska poslanka zahtevata dnevnice za l. 1928

Belgrad, 9. febr. m. Danes popoldne je imel v narodni skupščini sejo administrativni odbor. Na seji se je razpravljala zahteva znanega JNS pravka Dušana Ivančevića in disidentna bivše HSS Nikoli Preka, naj se jima iz skupščinskih sredstev izplačajo dnevnice za leto 1928, ko se je biva SDK abstinalna od dela v narodni skupščini. Administrativni odbor na današnji seji še ni sprejel definitivnega sklepa, vendar je gotovo, da gornji zahtevi obeh poslancev, naj se jima izplača po okrog 100.000 din, ne bo ugodeno.

JRZ dobi v savski banovini tri senatorje

Belgrad, 9. febr. m. V najkrajšem času se bo sestel verifikacijski odbor ter bo razpravljal o verifikaciji dne 6. febr. izvoljenih senatorjev. Poslanski in senatni krogi, ki pripadajo JRZ, izjavljajo, da bo JRZ v savski banovini dobila še tretjega senatorja, ker verifikacijski odbor ne bo vračunal glasove onih poslancev, ki so pri senatnih volitvah volili, niso pa se položili predpisane prisage. Po tej korekturi bo izvoljen za senatorja v savski banovini še tretji kandidat dr. Sima Krunić, odpadel pa bo peti kandidat na listi HSS prof. Jakob Jelačić. Tako bo JRZ imela v savski banovini tri senatorje, bivša HSS pa štiri. Tudi po drugih banovinah se bo izvršila taka korektura, vendar ne bo imela nobenega efekta.

Novi poslanci

Pred verifikacijskim odborom skupščine je več predlogov, kateri poslanci naj pridejo v skupščino na mesta, ki so izpraznjena s smrtjo nekaterih poslancev, nekaj poslancev pa je bilo pri senatnih volitvah izvoljenih za senatorje. Za senatorje so bili izvoljeni poslanci: dr. Mile Miškulin, Hadži Ristić, Stefan Janković, Peter Bogavac, Mihajlo Lukarević, Ugrin Joksimović, Čedomir Zaharić, Svetozar Stanković. Vsi ti se nameravajo odpovedati poslanskemu mandatu in zasedsti mesta v senatu. Umrli pa so poslanci Branko Ratković, Anton Videc (Cakovec), Zivojin Arandjelović in Ivan Juriša. Na ta izpraznjena mesta stopijo njihovi namestniki: Miloš Vidanović, industrije iz Zagreba; Ivan Skvrce, posestnik iz Cakovec; Peter Kristić, gradbenik v Orehovem dolu (Ljubinski okraj); Vladimir Sulkić, posestnik iz Velike Plane (oraški okraj); Hasanbeg Džinić, posestnik iz Banja Luke, ki stopi na mesto Todorja Lazarevića, ki je bil imenovan za bana vrbaske banovine.

V Dobu so prišli nevarnega zločinca

Domžale, 9. februarja. Domžalskim orožnikom se je danes posrečilo razkrinkati nevarnega zločinca, ki je v zadnjem mesecu strahoval župnišča in zasebne stranke široko po deželi in ki so ga iskale tako ljubljanska policija, kakor tudi razne orožniške postaje. Je to Bojan Milnar, rojen 1921 v Ljubljani, pristojen v Kovor pri Trzinu, tkalec v Kranju. Pobegnil je 20. novembra 1937 od doma in odšel v Italijo. Tam so ga zaprli. Dne 26. januarja so ga italijanske oblasti izročile hotelirskim orožnikom. V Italiji je bil zaprt med raznimi kriminalnimi tipi, ki so ga nančuli tatvin. V Jugoslaviji je vplival in se specializiral samo na župnišča in cerkve.

27. januarja je vplnil v župnišče v Zgornjem Logatcu in ukradel župniku talar. Spravil ga je v neki hiši v Logatcu, nato je v Spodnjem Logatcu vplnil v cerkev in iz nabiralnika ukradel drobiž. Naslednjega dne je odšel na Verd in skušal vpliniti v cerkev, pa se mu ni posrečilo. Dne 29. januarja je vplnil na Vrhniki v kaplanijo in ukradel g. kaplanu Stefanu Kraljiču več obleke, kovčeg, rokavice in fotoaparata v skupni vrednosti okrog 3000 dinarjev. Od tam se je podal na Brezovico, kjer je večino teh predmetov prodal. Odšel je nato v Novo mesto in je 30. januarja z vitrihom vplnil v župnišče in v prvem nadstropju g. kanoniku Francu Keku iz lesene blagajne ukradel 500 din (kovance po 20 din). Odnesele je tudi srebrno dozo z monogramom H. P., nekaj dopisnic in nekaj znamk. Iz Novega mesta se je odpeljal v Mirno peč in se tam predstavil župniku ter ga prosil, če sme pisati pisme domov, kar mu je župnik dovolil. Ob tej priliki je župniku ukradel 7 dopisnic, nalivno pero in 4 kovance po 10 din. Odnesele je ključ od župniških vrat. Imel je namen zvečer vpliniti v župnišče, pa se mu ni posrečilo. 1. februarja se je iz Mirne peči pripeljal v Ljubljano in vplnil v župnišče frančiškanskega samostana v Ljubljani. Iz pisarne je ukradel tri ban-1 srobrni avstrijski talar za 5 kron ter se isti kovec po 1000 din, 12 po 100 din, 1 ameriški dolar, dan odpeljal iz Ljubljane v Maribor. V Mariboru je skoraj vse denar v nekaj dneh zalupal. V ponedeljek, 7. t. m. zvečer je prišel v Ljubljano. Prinesel je še 626 din in jih v nebotičniku zapravil. Dne 8. t. m. zjutraj se je odpeljal s prvim

vlakom v Kamnik in skušal vpliniti v župnišče. Ker je bilo zaklenjeno, je odšel v kaplanijo in prišel v kuhinjo, kjer je bila samo neka stara ženska. V kuhinji se je oborožil s 23 cm dolgim kuhinjskim nožem in odšel v kaplanove sobe s ključem, ki ga je mimogrede našel v kuhinji. Ko je odklepal vrata v sobo, se je ključ zlomil in ni mogel naprej. Nož pa je vzel s seboj z namenom, da bi se branil, če bi mu kdo preprečil nameravani vplom. Isti dan je odšel iz Kamnika v Radomlje h kaplanu Jožetu Hostniku in se mu predstavil kot detektiv iz Ljubljane. Rekel je, da je prišel avtomobil detektivov v Radomlje, da morajo preiskati neko tatvino in da ima on nalogo zaslišati kaplana Hostnika. Kaplan pa je bil previden in je zahteval od njega legitimacijo. Zločinec se je izgovarjal, češ da je legitimacija pozablil v avtomobilu. Iz Radomelj je odšel proti Dobu. Po cesti je ustavljal kolesarje in rekel, da je detektiv in da nadzoruje cestni promet. Tudi neki ženski iz Radomelj se je predstavil kot detektiv in ji rekel, da gre k županu v Dob. Nato sta odšla skupno do cerkve v Dobu, kjer je ženska odšla po opravih naprej, on pa je odšel v župnišče. Pri sebi je imel nož, ki ga je ukradel v Kamniku. V župnišče je šel z namenom, da bi župnika prisilil, naj mu izroči 4000 din; če mu jih ne bi izročil, bi ga zaklal. Vthotapil se je v župnišče, tam pa ga je zasačila nečakanja dekana g. Beštra in ga vprašala, kaj išče. Izgovarjal se je, da bi šel rad na stranišče. Pokazala mu je stranišče v župnišče, on pa je potem iz stranišča skrivaj smuknil v prvo nadstropje. Hodil je iz sobe v sobo, kjer ga je srečala sestra g. dekana. Skril se ji je v stranišče. Ko ga je pozvala, kdo je, se je oglasil, v istem času pa se zaletel z vso silo v njo, jo udaril v prsa in jo vrgetl po stopnicah. K sreči se je Beštrova sestra ujela z roko za držaj pri stopnicah, Milnar pa je pobegnil. Beštrova sestra je vpila: »Primitite tatula!« Prihitela sta dva moža s koli in zločinca ujela ter ga zadržala, dokler niso bili poklicani orožniki iz Domžal, ki so ga aretirali in prignali v Domžale. Odpeljali so ga na Brezovico pri Ljubljani, da je pokazal hišo, kjer je prodal, kar je ukradel g. kaplanu na Vrhniki. V Ljubljani ga je policija fotografirala in daktiloskopirala. Popoldne je bil izročen sodišču na Brdu.

Važna anketa o našem kmetijstvu

Stara je že pesem, da je kruh slovenskega kmeta v trdih rokah in da v najboljših letih pridelava na svoji zemlji komaj toliko, da živi. Zemljepisne razmere same našemu poljedelstvu marsikje niso naklonjene. Imamo dovolj krasa in velike površine goratega ozemlja, ki razen gozdov kmetu ne nudi ničesar. Zato je razumljiva skrb vsakega posameznika, ko skuša z napornim obdelovanjem in pridnostjo čim več iztisniti iz svoje zemlje, pa mu to vendar ne gre vedno srečno izpod rok. Tako v tehničnem oziru kakor tudi v kakovosti kmetijskih proizvodov so naši sosedi na severu pred nami. Nujno je, da se proučijo vse možnosti za napredek našega kmetijstva. Gotovo se še da izboljšati socialni položaj slovenskega kmeta in najmanj, kar moramo za bližnjo bodočnost zahtevati, je, da narod toliko pridelava, da ne strada.

V vsaki akciji, ki naj uspe, pa morajo vsi prizadeti čimtelj do potankosti poznati vse razmere in možnosti. Da je dvig našega kmetijskega gospodarstva življenjskega pomena za naš narod, je jasno, in tega se zaveda tudi banska uprava, ki po svojih močeh podpira napredek kmetijstva. Da bo pa v bodoče še bolj načrtno mogla podpirati razvoj kmetijstva, pa mora kar najbolj poznati sedanje stanje posameznih kmetijskih panog. Primerjati bo treba našo banovino z ostalimi deli

države in drugimi državami. Napraviti bo treba bilanco dosedanjih naporov in uspehov. Poiškati bo treba podrobne vzroke zaostaloosti in možnosti napredka in pri tem upoštevati tako tehnično kakor tudi gospodarsko stran. Da bo pa to mogoče čim bolj izčrpano doseči, bo sklicala banska uprava anketo gospodarskih strokovnjakov, ki bodo obdelali vse probleme, ki bodo mogli nuditi izhodišča za nadaljnje načrtno delo pri povzdigi našega kmetijstva.

Na anketi, ki bo meseca aprila, bodo številni odbori pripravili nad 30 referatov, v katerih bodo do potankosti obdelane vse najvažnejše produkcijske panoge slovenskega kmetijstva. Tudi gospodarski problemi, vplivi trgovinske politike in uvoza ter izvoza kmetijskih proizvodov bodo obdelani glede na potrebe slovenskega kmetijstva. Tudi problemi denarnega gospodarstva, kmetijskega kredita, zadružništva in kmetijske izobrazbe bodo osvetljeni z vseh strani. Na kratko: vsa vprašanja, ki se tičejo kmetovega dela in njegovega življenja, bodo obdelana pregledno po najnovejših podatkih, tako da bo mogoče iz njih razbrati dejansko sliko o stanju slovenskega kmetijstva in iz njih napraviti sklepe, kje in kako je treba zastaviti za novo, uspešno in načrtno delo za lepšo bodočnost in gospodarski napredek slovenskega kmeta.

Velike sleparije s sladkorjem

Ljubljana, 9. februarja.

Mali kazenski senat, ki so ga tvorili s. o. s. g. Fran Kovač kot predsednik ter gg. Ivan Kralj in Rajko Lederhas kot sodnika, je danes ob 8.30 začel razpravo o velikih sleparijah s sladkorjem, ki naj bi bil prihajal iz državne tovarne Belje v Ljubljano. Javno obtožbo je zastopal drž. tožilec dr. Julij Fellahner, dva obtožena pa je branil dr. J. Maček.

Vagonske kupčije s sladkorjem

Po obtožnici je Josip Teibl, 36 letni zasebni uradnik iz Zabolja pri Novem Sadu, obtožen večkratnega, obrtoma izvršenega zločina prevare po §§ 334 in 337 k. z. in večkratnega zločina napravljavanja lažnih listin po § 215 k. z. Zelo obširna obtožnica navaja kar 20 točk, po katerih je Josip Teibl izvršil različne sleparije in falzifikacije listin. Obtožnica ugotavlja, da je Teibl 5 trgovcev osleparil za 127.000 din pri naročilih vagonskih posilk beljskega sladkorja, ki ga je zlasti po Gorenjskem ponujal po 7 din kristal in 9 din kocke. Zadevnih naročil pa ni izvršil in pošiljke sploh niso prišle na namembno mesto. Skušal pa je oslepariti še druge trgovce, ki pa so bili previdnejši. Ko bi se mu še te kupčije posrečile, bi spravil v svoj žep okoli 220.000 dinarjev.

Obtoženka Vincencija Blatnik, po poklicu 37 letna šivilja-kuharica iz Trbovelj, je bila obtožena gori omenjenih deliktov kot soudeleženka in pomočnica prvega obtoženca. Oba sta dalje premotila belgrajsko policijo, da je izstavila za Blatnikovo legitimacijo na ime Teibl Vincencija, žena prvega. Na podlagi te legitimacije je dobila Blatnikova pri ljubljanski policiji potni list za inozemstvo. Ko so bila tla za sleparije prevročila, sta jo nameravala popihati iz Jugoslavije.

Po prečitani obtožnici je sledilo zasliševanje prvega obtoženca, ki se je zavleklo tja do 12.30.

Teibl delno priznava

Po uvodnih besedah predsednik: »Teibl! Se sploh čutiš krivega?« Obtoženec vzvrača: »Le delno, ne v toliki meri, kakor mi očita državni tožilec.« Predsednik je nato v vseh podrobnostih zasliševal obtožena od točke do točke. Obtoženec je zatirjeval, da je sklepal povsem reelne in solidne kupčije. Zanikal pa je vsako ponarejanje pisem beljske tovarne, ki so bila originalna, prav tako ponarejanje tovarnega lista. Priznal pa je ležerno, da je ponaredil neko pismo duhovnega sodišča v Vatikanu, ki se je nanašalo na razveljavljanje prvega zakona.

Neznana visoka oseba

Pri obravnavanju prve dobave sladkorja je obtoženec omenil, da je sladkor ponudil dvema trgovcem po 7 din za kristal in 9 din za kocke. Predsednik: »Ali ste res imeli sladkor iz Belja na razpolago?« Obtoženec: »Resnično pol vagona!« — »Belje pravi, da tovarna ni imela z vami nikakega posla.« — »Imela. Zveze sem imel z nekim gospodom zaupnikom.« — »Kdo je bil ta gospod?« — »Ne morem povedati. Sladkor ni bil zatrosarjen. Dotični gospod je bil višji funkcionar uprave.« Obtoženi Teibl je nato navajal najrazličnejše izgovore, zakaj ni mogel strankam sladkorja dobaviti, ker so ga bili drugi trgovci ovadili in je finančna kontrola uvedla preiskavo. Ima mnogo sovražnikov. Zanikal je

z vso odločnostjo, da bi bil ponaredil pisma ravnateljstva tovarne. Pisma so bila originalna, ker mu jih je pisal njegov poslovni prijatelj.

Dvorni dobavitelj moke

Nato je predsednik prešel h kupčijam o dobavi moke, masti in krompirja za dvor na Bledu. K dvema trgovcema Avguštinu in Gorjancu je prišel obtoženec ter nastopal kot dvorni dobavitelj, odnosno upravnik dvora na Bledu. Pod pogojem, da dobi primerno nagrado odn. provizijo, je pripravil naročevati vagonske dobave moke za dvor pri njima. Pri Avguštinu je posel izpodletel. Pri Gorjancu v Kranju bi se bil kmalu posrečil. Tja je pripeljal Teibl tri tovarne vagone z izgovorom, da nima zaenkrat dvornih avtomobilov na razpolago. Gorjanec pa je še pravočasno prišel sleparskemu triku na sled. Obtoženec vse priznava.

Čevljarskega pomočnika Šebenika Ignacija, ki je imel nekaj prihrankov, je skušal opehariti na ta način, da ga sprejme kot skladiščnika na dvor z mesečno plačo 1000 in 60 din dnevne za komisije, samo mora položiti kavicjo 10.000 din. Trik se ni posrečil.

Sleparija s kokainom

Andreja Lombarja je Teibl nagovarjal, naj naroči vagon sladkorja, a ta mu je odvrgel: »Imam hišo. Moja hčerka je specialistinja za sladkor in kokain.« Hčerka Mihaela mu je, kar je danes priznal, izročila 13.000 din za sladkor in 44.000 din za kokain. Predsednik: »Kako je bilo s kokainom?« Obtoženec: »Priznam v polnem obsegu, kakor je v obtožnici.« — »Je bil kokain pristen?« — »Ne. Delal sem ga iz salicila in grenke soli.« Nadalje je prav odkrito priznal, da je zavedel belgrajsko policijo tako, da je Blatnikova dobila legitimacijo na ime Vincencija Teibl.

Ne pozabite!

V gl. vlogi LUCIEN BARROUX
Najboljši francoski komik
Predstave ob 16. 19. 15 in 21.15

Se danes si morate ogledati duhovito francosko komedijo

Paglavček (LE MICHÉ) KINO UNION
TELEFON 22-21

Dva otročička umorila

Škocjan pri Mokronogu, 8. febr.

V ponedeljek je škocjanska tara doživela nadse žalosten pogreb, kakršnega tukajšnje pokopališče še ni videlo. V spremstvu orožnikov je prišla nezakonska mati M. T. iz Stare vasi pokopat dve otroški trupli svojih lastnih dvojčkov, ki jih je pred kakimi 14 dnevi povila in takoj — z lastnimi rokami — umorila. O tem strašnem in sramotnem zločinu so znane do danes te-le podrobnosti: Nesrečnica, 38 let stara ženska, je imela znanje z nekim zakonskim možem. Posledice tega znanja so opazili sosede in, ko te svoje ugotovitve niso prikrivali, jim je ženska zagrozila s tožbo, če ji očita jo kaj takega. Prav ta njena grožnja in tajitev pa je zbudila v vasi sum, da se bo ženska utegnula na nedovoljen način rešiti posledic svojega grešnega znanja. Zato so jo nekatere žene v vasi skrivaj opazovale. Kar na enkrat so pa bile v svojem pričakovanju veselega dogoda

ka razočarane. Po daljšem uganjanju so sosede naznanile orožnikom svojo slutnjo. Škocjanski orožniki s svojim komandirjem so ee tudi tokrat spet sijajno izkazali, da so samo na podlagi sumnje odkrili zločin, ki je bil dobro prikrit. Iz osumljenke so dosegli gladko priznanje in našli tudi smrtno zibelko obeh dvojčkov, dobro razvitih dečkov, ki ju je zločinska mati brž po rojstvu brez kreta umorila tako, da je enega zadavila, z drugim pa udarila ob posteljnjak. Nato je oba ponči zakopala na bližnji njivi. Da ima ta mati kar nečloveško srce, je ljudstvo presodilo tudi po odkritju zločina, ko se je brez najmanjšega znaka sramu in brez sleherne solze, neverjetno mirno obnašala pri zaslišanju, pri sodni obdukciji trupel ter ko je sama v orožniškovem spremstvu nesla trupli na zadnjo, Bog ve koliko zgrešno pot na pokopališče. Baje sta v to grdo zadevo zapletena neka tuja babica in neznan oče.

Blatnikova vse taji

Sledilo je nato zasliševanje Blatnikove. Ta je začela na dolgo in široko sodnikom razlagati svoje zadeve in zveze. Odločno pa je zanikala, da bi bila vedoma udeležena pri Teiblovih poslih s sladkorjem. Zasliševanje obeh obtožencev je bilo končano ob 14.30.

Ponarejeno pismo iz Rima

Popoldne ob 4 se je razprava nadaljevala. Treba je omeniti, da so bile ob odkritju Teiblove afere aretirane številne osebe in je bila tudi proti njim uvedena kazenska preiskava, ki pa je bila ustavljena, ker so delale v dobri veri, ko je Teibl užival pri njih polno zaupanje kot poštenjak. Na popoldanski in večerni razpravi je bilo zaslišanih 16 pri, deloma oškodovanci, ki so močno obremenjevali prvega obtoženca. Neka gospodična je izpovedala, da ji je Teibl obljuboval zakon in ji je poslal celo v italijanskem jeziku pisano pismo iz Rima, v katerem zahteva vatikansko duhovsko sodišče, da mu pošlje še nekatere dokumente, na kar bo prvi zakon z neko Olgo Offenbacherjevo popolnoma razvezan. Pismo je bilo ponarejeno. Predloženo je bilo senatu. Predsednik: »Vatikan piše v slovesnejši obliki in na boljši papir.« Obtoženec: »To je bilo samo privatno pismo.« Priča je tudi omenila, da ji je Teibl resno obljubil, da se bo v zadevi peljal osebn v Rim do kardinala.

Razprava se je zavlekla pozno v noč.

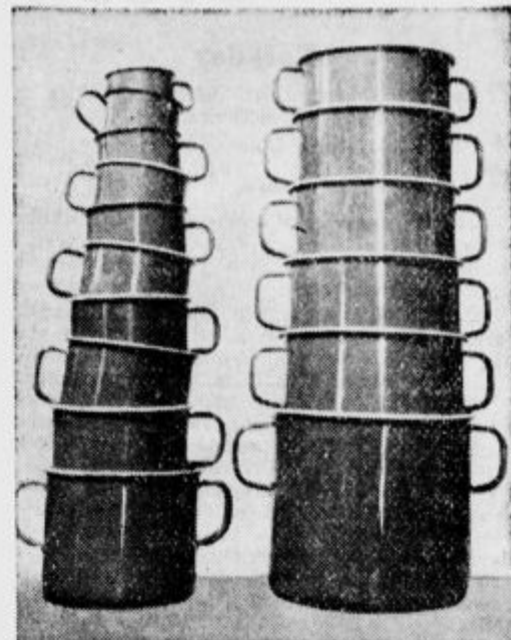
— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnega »Franz-Joseflove« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca »Franz-Joseflove« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočena in se dobiva povsod. Ogi. reg. 8. br. 30474/35.

Alkohol ga je ubil

Maribor, 9. februarja.

V Zgor. Voličini v mariborski okolici se je pripetil žalosten primer smrti, katero je zakrivil alkohol. Posesnik Frane Hrastnik je bil kljub svojim 33 letom močno vdan alkoholu. Večkrat se je tako opil, da je obležal kar sredi ceste. V ponedeljek se je Hrastnik zopet podal v svojo klet, v kateri ima vino. Popil je najprej dve ročki po 2 litra kar v kleti, eno ročko pa je odnesel s seboj domov. Komaj je prišel na dom, že ga je začelo zopet žejati, pa je še ta dva litra, ki ju je prinesel v ročki, skoraj na dušek izpil. Močno pijan se je potem odzibal iz hiše na vas, hodil je okrog sosedov ter kričal, kakor je bila že njegova navada. Končno pa se je napotil zopet proti domu, pa je pred hišo omahnil ter obležal na tleh. Sosede so ga videli, vendar se ga niso upali dvigniti ter spraviti v hišo, ker so imeli že poprej z njim slabe izkušnje. Hrastnik je bil namreč zelo nasilen in v pijanem stanju nevaren človek. Zaradi tega so ga pustili kar ležati, misleč da se bo otrezil ter sam šel v hišo. Ko pa je le predolgo ležal ter se je že začela delati noč, so ga šli pogledat, pa so prestrašeni ugotovili, da je že mrtev ter mrzel. Ubil ga je alkohol ter je umrl zadet od možganske kapi. Bil je vdovec ter je zapustil tri neprebrljene otroke, za katere pa so že poprej zaradi njegovega pijančevanja morali skrbeti dobri ljudje.

Zadnji čas je

da izpolnite pogoje za nagradno žrebanje, s katerim bo »Slovenec« razdelil številne, bogate nagrade med svoje naročnike.

Pravico do lepih nagrad bodo imeli oni dosedanja naročniki, ki so na dnevnega »Slovenca« naročeni že najmanj tri mesece in ki bodo imeli naročnino plačano tudi za mesec februar.

in vsi novi naročniki, ki se naroče na dnevnega »Slovenca« najmanj za tri mesece in plačajo vsaj do 19. februarja t. l. trimesečno naročnino.

Gornja slika predstavlja garnituro loncev, prvovrstne kakovosti, ki jih je dobavila tvrdka Fr. Stupica, Gosposvetska cesta 1, Ljubljana. Darilo je razstavljeno pri omenjeni tvrdki in si ga tam vsakdo lahko ogleda.

Ostale nagrade so: nevestina bala, moška obleka z izvrstno uro, 5 modernih radijskih aparatov, 5 modernih »Lessee«-plugov, dva pisalna stroja, komplet kuhinjski pribor, 5 brzoparilnikov tipa »Gama«, 2 fotoaparata, 2 sobni uri, 2 žepni uri in 50 drugih lepih nagrad.

24. februar, ko bo žrebanje, se naglo bliža; naj ne bo nikogar, ki bi kasneje zdihoval: »Zakaj nisem poskusil sreče!« — Res je, samo enega obišče, kdor jo skuša doseči!

Zato izpolnite pogoje za nagradno žrebanje brez odlašanja!

LASTNISTVO »SLOVENCA«.

Novi predpisi

za vozne o'a'šave

Po novem členu 28a splošnega pravilnika o voznih in prevoznih ugodnostih z dne 4. VII. 1936, kateri je objavljen v »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine št. 9/58 z dne 29. I. 1938, morejo dovoljevati žel. direkcije za letne skupščine kulturnih, znanstvenih, človekoljubnih, telovadnih in športnih društev 50% popust voznih cen. Ta popust morejo uživati samo člani dotičnega društva, ki morajo imeti društveni članski list s fotografijo. Za odobritev vozne ugodnosti je treba, da vloži društvo, katero se po svojih pravihlih smatra kot kulturno, znanstveno človekoljubno, telovadno ali športno, pri železniški direkciji prošnjo najkasneje 15 dni pred letno skupščino, navede dan in kraj letne skupščine ter če se bodo te udeležili tudi člani območja drugih žel. direkcij.

Društvo si samo preskrbi in priloži prošnji ustrezajoče število legitimacij za kupovanje železniške vozne karte po vzorcu III. železniške potniške tarife, II. del (vzorec je na vpogled pri vsaki žel. postaji), katere bo žel. direkcija žigosane s svojim kontrolnim žigom vrnila obenem z rešitvijo društvu, da jih to potem pred nastopom vožnje na skupščino izroči udeležnikom, ker jih morajo že pri vožnji na skupščino dati žigosati pri potniški blagajni.

Prošnjam, ki bi ne bile vlozene najkasneje 15 dni pred vsitvijo skupščine ali da bi vozne ugodnosti uživali tudi udeležniki, ki nimajo društvene legitimacije, žel. direkcije ne morejo ugoditi.

Dr. Albert Homan

zdravnik v Škofji Loki

se je vrnil s študijskega potovanja v inozemstvu, kjer je bil na zobozdravniški specializaciji, in zopet redno ordinira.

Roland Dorgelès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

Vsi kolhozi pa nimajo take časti, da bi šteli med svojimi člani po eno tako pomembno osebo. Stranka je sprejela v svoje vrste le malo kmetov, in še ti so nekaj manjvrednega. Zato pa pošilja v vasi številne komosmolce (komunistična mladina), ki so prosi vsake službe, ti imajo potem vse v rokah.

Delavci so razdeljeni v brigade, ki štejejo v splošnem po dvesto do trideset članov. Ena je zaposlena z živino, druga na polju. Sleheri večer predsednik kolhoza zbere brigadirje in določi delo za naslednji dan. Seveda pa glas preprostega kmetiča v tem zboru nič ne velja, toliko kot pri nas glas delavca, ki je najet za puljenje repe, le da je onim še slabše: niti tega ne vedo, koliko bodo zaslužili. Zaslužek zavisi od skupnega pridelka, od prihodnje žetve, zlasti pa — od naklonjenosti brigadirja.

Ta namreč razpolaga z delovnimi listki. On zapisuje, če je ta ali oni nabral dvanajst vreč krompirja, kar pomeni »šhte« enega dne. Če je nabral manj, bo njegova osnovna plača toliko manjša; če pa je nabral več, se mu bo dnina sorazmerno večala. Ob razdelitvi izkupička na koncu sezone se tako zgodi, da prejmejo kolhoški garaži po štiristo dnin, medtem ko drugi ne dobe niti po dvesto za dvestopetdeset dni dejanskega dela. Ker presoja številke in jih vpisuje v delavske knjižice brigadir sam in ker se delo neprestano menja, si lahko mislimo, koliko samovoljnosti more biti pri tem.

Kolhožani imajo torej pravico do nekega osnovnega vsakdanjega zaslužka od dveh ali treh rubljev, ki se pa z ozirom na obli dohodek lahko

zmanjša. Tej vsoti se dodaja še delež v naravi po količini žetve, ta pa se ne preračunava po številu lačnih ust, kakor je sanjal Bakunin, temveč edino po opravljenem delu. V kolhozih, kjer sem pregledoval številke, se letni dohodki gibljejo med 1200 do 2000 rubljev, v čemer je obsežna tudi vrednost blaga v naravi. To mejo je preseglo samo nekaj stahanevcev s erpom in specialistov po delavnicah (mehaniki, kovači, kolarji i. dr.), pa seveda tudi brigadirji, pisarji in predsedniki, ki imajo višjo osnovno plačo in ki si prisodijo »najboljši del pridelkov«.

Povprečna plača znaša šestnajst sto rubljev, to se pravi sto tri in trideset rubljev mesečno. Sto tri in trideset frankov, poudarjam in ne umaknem. Za ta borni zaslužek, ki ni ne za življenje ne za smrt, so »proletarizirani kmetje« opustili svoja posestva in se odrekli slehernemu upanju, da bise še kdaj opomogli.

Razumljivo je, da država pri vsem tem tehtanju in šteju ni na škodi. Nasprotno: vprav sramotno izkoriščanje kmetstva ji omogoča izvajati program in vzdrževati najštevilnejšo armado sveta. Leta 1936 je plačala kolhozom in svobodnim kmetom za njihov celoten pridelok devet milijard, prodala pa ga je za tri in štirideset milijard deloma na notranjem deloma na zunanem trgu. Teh tri in štirideset milijard dobička je polovico državnega proračuna. V istem času pa je čist dohodek v industriji dosegel komaj tri milijarde. Srp vselej priskoči na pomoč kladivu.

Država, ki izkorišča proizvajalca, ne ravna nič bolje s kupcem. Ker je ona edini kupec in edini

prodajalec, se ni mogoče obrniti na koga drugega. Kdor hoče, lahko ugotovi, da kolhozi mleko, ki ga dobavljajo Moskvi, prodajajo trustu po dvajset kopekjev liter, trust pa ga prodaja dalje po poldrugi rubelj. Diktatura dobro trguje, še celo pri otročjih celičih hoče zaslužiti.

Z ozirom na kupno ceno, ki jo predpisuje država, lahko razumemo, kako klavrsne figure so pastirji, živinorejci in mlekarji. Zadovoljiti se morajo s stalno plačo treh rubljev in še nekaj deleža v naravi, ki ne preseže dveh rubljev, skupno torej pet. Par platnenih čevljev pa stane dvajset rubljev... Videl sem jih, kako so izmučeni sedli k skupni večerji, o kateri pa moram reči, da ni vredna več kot petdeset kopekjev. Črni kruh in neukusna juha, v kateri so plavalci koščki govedine. Nekateri pisatelji se bahajo, da so bili pogoščeni s to jedjo. Dober želodec ima, če le niso lagali.

Kadar je delavec zaradi boleznj prisiljen pustiti delo, prejema iz skupne blagajne kot dnevno podporo poldrugi rubelj. Če pa ni vpisan v kolhoz, ne dobi nič, niti kopejke. Ne kaže mu drugega kot ali nastavitvi klubok ali pa poginuti. Sovjetska zveza je ponosna, da ne pozna našega buržujskega človekoljubja.

Mužikov, ki so bodisi sami od sebe bodisi po sili prepustili zemljo državi, nihče niti za setev ni ne vpraša. Ukaz pride in oni ga morajo izvesti, kakor delavci v tovarni. Ukaz prejme tudi predsednik kolhoza in pokrajinska uprava tudi. Ukazuje pa neki neviden agronom, ki menda dela nekje v Kremliju, v pisarni, okrašeni s tabelami in barvnimi preglednicami. Na prvi pogled se človeku zdi, da sta sonce in dež Sovjetom podrejena, kajti kongres vsako leto že vnaprej določi vse žetev. Načrt za leto 1936 je zahteval sto pet milijonov ton žita. (Nisem bil tako radoveden, da bi pregledoval, ali je narava ubogala). Število goveda se mora zvišati na štiri in petdeset milijonov glav. Biki naj se pač po tem ravna. Glede vinogradov na Krimu določa načrt, da bodo morali dati dva milijona ste-

klenic najboljšega vina, v letu 1940 pa se povzpeli na dvanajst milijonov. To je veliko, zlasti z ozirom na ceno, po kateri ga prodajo. Sicer — funkcionarji so že tu, ki ga bodo pili na zdravje kolhožanov.

»Kaj pa, če ne bomo nič pridelali?«

»Država vam bo odgodela davke, tovariši.«

»Napisi boste prošnjo za podporo in pristojni oddelek jo bo proučil.«

Z drugo besedo se to pravi, kolhožani bodo krepko zategnili pasove, dokler ne bo rešena.

Kmetje takih poizkušelj ne pričakujejo z nič kaj veselimi smehi. Rajši bi še naprej obdelovali polja tako, da bi imeli kaj za svoje potrebe. Moskva pa prav tega ne mara, da bi jih mogla še bolj prikleniti nase.

»Iz koksagizovega lista vendar ni mogoče skuhati juhe,« bi ugovarjal moj stari predsednik.

Tudi iz konopljevega ne... niti iz tobakovega. Ljudstvo, ki je primorano obdelovati samo za en pridelek je z vsemi vezmi navezano le na državo.

Na Kavkazu je izbruhnil upor. Posebni oddelki GPU so se razšli čez deželo. Na tisoče upornikov so odpeljali. To so »protirevolucionarji«. Pa niso storili drugega kakor da kljub načrtu niso hoteli sejati detelje. Kaj se godi v Turkestanu, nihče več ne ve. Muslimansko prebivalstvo, zvesto svojim tradicijam, se silno boji kolektivizma. Živi po svojem običajnem pravu, šarigatu, in se pokorava samo svojim plemenskim poglavarjem. Vlada je prekinila vse zveze s to skrivnostno Republiko Uzbekov in kazenski sprevidi so odšli. Do teh na pol divjih ljudi ni nobenega priznana. Ze dve leti skušajo Angličji tjakaj poslati svojo komisijo, pa jim ne dajo potnih listov. Čakali bodo nanje, dokler izišče ne bo dovršeno, upornike v grob, promoneje pa razdeliti, dokler Karl Marks ne prežene preroka Mohameda in čepica ne nadomesti tur-bana.

O Petrogradu so govorili, da ga je Peter Veliki zgradil na kosteh. O kmečki kolektivizaciji bodo lahko rekli, da jo je Stalin zgradil na krvi.

Drobne novice

Koledar

Cetrtek, 10. februarja: Šolastika, devica mučenica; Sotera, devica mučenica.

Petek, 11. febr.: Lurška Mati božja. Adoli, škof.

— Povodom smrti grškega kneza Nikolaja je izrazil sožalje Nj. kr. Vis. kneginji Olgi in knezu-namestniku Pavlu ban dravske banovine dr. Marko Natlačen.

— Pojasnilo in svarilo tobačnim staroupokojencem! Ker se vsakrize pripoveduje in vprašuje, kako je s povišanjem pokojnine staroupokojencev tob. tovarne, javljamo, da je g. poslanec dr. Koce naši deputaciji zagotovil, da bomo v prihodnjem proračunu upoštevani, podrobnosti pa se niso določile. Vse govorice o raznih odstotkih so torej neutemeljene. Pripomniti pa moramo, da je g. dr. Koce le z veliko odločnostjo in s pomočjo g. ministra dr. Koroskega to dosegel. Obenem pa svarimo naše sotrpine, naj ne nasedajo nikomur, ki bi pod kakršnokoli krinko hotel zaveto izrabljati in izsiljevati denar od njih pod pretvezo, da je delal in imel stroške za naše zboljšanje. Dogajalo se je namreč že, da so osebe, ki niti pisati niso znale, izsilile večkrat zadnji dinar iz žepa lažnega staroupokojenca pod pretvezo, da delajo in pišejo prošnje zanje. Mi lahko dokažemo, da smo vse številne prošnje sami pisali in jih pošiljali na merodajna mesta brez vsake stroškov. Zato ni nihče upravičen, od koga kaj zahtevati, kakor tudi ni nihče dolžan v ta namen komu kaj dati. — Akcijski odbor.

— Ocena osnutkov lepaka Ljubljanskega velesejma. Uprava Ljubljanskega velesejma je razpisala v decembru lanskega leta nagradni natečaj za osnutke lepaka za letošnji XVIII. spomladanski velesejem, ki bo od 4. do 13. junija. Razpisu se je odzvalo 13 natečajnikov s 17 osnutki. Ziriya je 5. t. m. pregledala te osnutke in jih ocenila takole: I. nagrada v iznosu 2000 din. gre avtorju osnutka pod geslom »Ljubljana« g. Marku Ferležu, Petrovču. II. nagrada v iznosu 500 din. pritiče osnutku pod geslom »Zmaj« — 2. B. 17 Z., avtor g. Boris Racec, dipl. tehnik, Ljubljana. III. nagrado v znesku 250 din. je dobil osnutek »Ljubljana-Razstava« avtor g. Emanuel Valjavec, grafik, Ljubljana. IV. nagrada 250 din. je zaslužil osnutek »Sreče«, avtor g. Kladnik Josip, Slov. Bistrica. — Osnutek pod geslom »Čeja« je prav zanimiv, žal pa ne ustreza razpisu tega nagradnega natečaja.

— Legitimacije za polovnično vozino po železnici se danes ni prejelo učitelstvo nekega okraja v naši banovini, čeprav so bile slike in takse oddane že pred pol leta okrajnemu prosvetnemu oddelku. Uradnik, ki je slike in denar sprejemal, jih se danes ni poslal na direkcijsko železnico. Izgovor, da se ni vse učitelstvo poslalo slik in da čaka na zamudnike, ne drži, zakaj jih je pa nekaj lahko poslal! Smo že sredi februarja brez legitimacij tudi tisti, ki smo pravočasno vložili vse potrebno. Kaj pa, če je v ozadju kaj drugega? Smo mnenja, da uradnik, ki je bil kdaj zaradi poverbe prestavljen iz šole na kako višje mesto, ne sme več sprejemati denarja v varstvo. Zahtevamo takoj legitimacije, za krivca pa kazen! — Prizadeti.

— Zagrebško vseučilišče bodo razširili. Tehnični oddelki ban. uprave je razpisal zgradnjo nove tehnične fakultete v Zagrebu. Proračunski znesek za ta dela znaša 8,926.000 din. Družba pa bo 15. marca dopolnila. Razširjena bo tudi živno-zdravniška fakulteta ter bo družba za gradnjo te fakultete 18. marca. Proračun znaša 4.869.000 dinarjev. Če bosta obe družbi uspeli, bodo že spomladi pričeli graditi novo poslopja. Zagrebčani pa zahtevajo še razširitev medicinske fakultete. — Zaposeljeno ljubljansko vseučilišče zamenjajo, kdaj bodo sledili taki razpisi tudi v Ljubljani.

— Velik izvoz lesa v Nemčijo se obeta. V Sarajevu se je vrnil iz Nemčije glavni ravnatelj SIPADA dr. Ulmansk, ki se je pogajal z Nemci za izvoz našega lesa. Ta pogajanja so uspela ter bodo mogli naši izvozniki izvoziti v Nemčijo v prvem trimesečju za 3.185.000 mark lesa, in sicer hrastovih hlodov, drugega trdega lesa, rezane hrastovine in drugega rezanega lesa, dalje mehkega lesa, furnirjev in prago.

— Dva jugoslovanska mornarja utonila. Konec meseca januarja se je potopil pred angleškim pristaniščem St. Ives parnik »Alba« iz Genove, ki pa je vozil pod panamsko zastavo. Sedaj se je zvedelo, da sta s parnikom utonila tudi dva mornarja, ki sta naša državljana, namreč prvi strojnik Ernest Stipanović, doma iz Drage pri Sušaku, in pa Mirko Ročak Rudolfo, za točnost imena ne odgovarjamo, doma iz Trbovelj. Oba sta bila znana kot izvrstna mornarja in strokovnjaka. Stipanović zapušta ženo in dvoje otrok. O Ročaku pa podrobni podatki niso znani. Angleški časopisi o tej mornariški žalostni obitni poročajo.

— O preklikih in drugih sodnih zadevah. Ljubljansko okrajno sodišče je lani 4 osebe (predlanskim 2) preklelo zaradi prekomernega uživanja alkohola, zaradi zaprlivosti pa 4 osebe (predlanskim 6). Uvedeno je bilo dalje sodno postopanje za sprejem v zavode za duševne bolezni proti 272 osebam (predlanskim 207). Odklonjene so bile 3 osebe. Okrajno sodišče je dalje izvedlo na zaprosilo izven ljubljanskih sodišč 2560 pravnih pomoči v civilnih in kazenskih zadevah. Pri 33 duševno bolnih je bilo odrejeno skrbstveno varstvo. Novih zapušinskih zadev je bilo zaznamovanih 1636 (predlanskim 1457). Nekatere zapušinske zadeve trajajo že po več let. Zaradi siromaštva je bilo ustavljenih 1363 zapušinskih zadev, kajti sodišče je sestavilo le smrtnovnico in nato ugotovilo, da je dotičnik umrl brez premoženja.

— Rubežni. Pri okrajnem sodišču v Ljubljani je bilo lani 12.662 raznih rubežni. Pomnožile so se zelo tako imenovane telesne rubeže. Lani je bilo takih rubežni predlaganih 9239 (predlanskim pa 8320). Opravljenih je bilo 4435 z uspehom. Prav okrajniskim podatki kažejo, v kakšne dolge so zabredli mnogi državni in zasebni uradniki. Mesečni in drugi stalni prejemki so bili lani zarubljeni 2807 zavezanecem (predlanskim 2803). Izvršbe, dražbe itd. donajajo državi na kolkih in takšah prav lepe dohodke. Samo na kolkih, s katerimi morajo biti kolkovani razni predlogi in druge izvršilne vloge, je bilo lani vplačanih okoli 500.000 din. Na izvršilnem oddelku zaposleno uradništvo je izredno močno obremenjeno.

— V »Službenem listu« kraljevske banske uprave dravske banovine od 9. t. m. je objavljen »Pravilnik za zameno obveznic 7%nega investicijskega posojila iz leta 1921«, dalje »Pravila o opravljanju strokovnega izpita za učitelje banovinskih kmetijskih gospodinjstkih šol in tečajev«. Odredba o postavitvi predsednika in namestnika mojstrske izpitne komisije pri Zbornici za TOI v Ljubljani in »Poročilo volivnega

odbora za dravsko banovino o izidu volitve senatorjeve.

— Bolniki so povsod. Zato je neobhodno potrebno, da se pazi na urejeno prebavo. Zdravniški priporočila »Darmole« odraslim in otrokom. Tudi pri večkratni uporabi ne nastopa navada. Uporabljajte pri zaprtju dobro odvajalno sredstvo. Dobi se v vseh lekarnah. Reg. 25.801-37.

— Zgubil se je lovski pes (ptičar). Čuje na ime »Azor«. Številka pasje znamke je 1939. Kdor kaj ve o njem, izvoli sporočiti pisarni dr. Ravniharja v Ljubljani.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

Ljubljana

Cetrtek, dne 10. februarja 1938

Gledališče

Drama Cetrtek, 10. febr.: »Veronika Deseniška«. Red A. — Petek, 11. febr.: Zaprt. — Sobota, 12. febr.: »Rdeče rože«. Premiera. Premierski abonma. — Nedelja, 13. febr.: ob 15: »Snežuljčica«. Mladinska predstava po znižanih cenah; ob 20: »Firma«. Izven. Znižane cene.

Opera: Cetrtek, 10. febr.: Zaprt. — Petek, 11. febr.: ob 15: »Ero z onega sveta«. Dijaska predstava po znižanih cenah. — Sobota, 12. februarja: »Boheme«. Izven. Gostuje A. Dermota.

Prireditve in zabave

Rokodelski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo 13. februarja ob 5 popoldne mladinsko tridejanko s petjem »Pepeleka« (Desetnik in sirotica). Kdor se želi razvedriti, naj si ogleda to zanimivo igr. Starši, pripeljite svoje otroke, da se nasmejejo ob prisrčnem rajanju dvanaestih ljubkih godnih skratov! Vstopnice v predprodaji v nedeljo dopoldne od 10—12 v društveni pisarni. Komenskega ulica 12-1. Vstopnina: sedeži I. vrste 8, II. vrste 6, III. vrste 4, stojšča 2 din.

Francišanska prosveta M. O. v Ljubljani uprizori v nedeljo, 13. t. m., točno ob 3 popoldne v francišanski dvorani pravilnično veseloigro v štirih dejanjih z godbo, petjem in plesom: »Krojaček junaček«. Predprodaja vstopnic v pisarni »Pax et bonum« v francišanski pasaži po 6, 4, 3 in 2 din. Pripeljite s seboj otroke, da se razvedrijo ob tej čarobni pravilnični igri.

Sporod koncerta tenorista g. Antona Dermota obsega naslednje skladbe: I. Bach: Arija iz kantate Magnificat, Händel: Arija iz oratorija »Samson«, Verdi: Arija iz Requiem. — II. Prochazka: Poslednja noč, Lajovic: Sercenada, Skerjanc: Večer sopran bo, Pavčič: Mlada pesem. — III. Brahms: V gozdni samoti, Strauss: Podoknica in Posvetilo. — IV. Bizet: Arija iz opere Carmen, Massenet: Arija iz opere Manon in Puccini: Arija iz opere Turandot. — Na klavirju spremlja umetniška znani pianist prof. Pavel Sivic. — Koncert bo v ponedeljek, dne 14. t. m., ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Na ta večer vabimo vse prijatelje lepega petja. Vstopnice od 35—10 din so v predprodaji v Knjižarni Glasbene Matice.

Predavanja

Ljubljanskim dekliskim krožkom. Dekliško prosvetno okrožje Ljubljana vabi na II. prosv. debatni večer v cetrtek 10. februarja v beli dvorani Uniona. Predavalec bo g. dč. Segula o temi »Delo žene v krščanskem občestvu«. K predavanju imajo dostop tudi druga dekleta in žene. Bežigrad. Drevo ob 8 je v društveni dvorani predavanje o Jegliču. Predava ravnatelj g. Zor. Predavanje bo tudi film o Jegličevem pogrebu.

Vič. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva priredi danes ob sedmih zvečer v šolski telovadnici strokovno predavanje. Predava ravnatelj mestnih nasadov gosp. Lap.

Združenje jugoslovanskih inženirjev in arhitektov - sekcija Ljubljana, vabi na predavanje v cetrtek, dne 10. febr. ob 20 v mali dvorani filharmoničnega društva na Kongresnem trgu. Predaval bo g. dr. Jože Rus o deželnih cestah v Ljubljani nekaj in danes. Predavanje bodo ponazorjevale slike. Vstopnine ni.

Sestanki

Fantovski odsek sv. Jakoba ima drevo ob 8 svoj redni sestanek v društvenem lokalu na Sv. Jakoba trgu 8 (dvorišče). Udeležba za redne člane obvezna; novi člani katoliškega naziranja dobrodošli.

Legija koroskih borcev, krajevna organizacija v Ljubljani, ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 12. febr. ob 20 v društvenem prostoru v Ljubljani. Pred škofijo 18-1. Akcija za doseg naših pravic stopa v odločilen štadij. — Strnimo naše vrste!

Sempetrski fantovski odsek. Drevo ob 8 bo imel važno predavanje. Govoril bo g. Majdič o občinah.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Murnayer, Sv. Petra cesta 78.

Počitniški dom za dijake v Ljubljani

Ze pred vojno je bila v Ljubljani ustanovljena »Počitniška zveza«, v kateri so se združili dijaki, da bi lažje organizirali svoja počitniška potovanja. Po vojni se je ta počitniška zveza poživila ter se kmalu nato prelevila v »Ferialni savez«. Naši dijaki sicer niso dobro razumeli kaj ta naslov pomeni v slovensčini, pač pa so razumeli naloge tega društva. Ferialna zveza je razširila svoje delo na vso državo, bila je in je še danes najmočnejša v Sloveniji. Slovenski delegati so že davno nameravali zgraditi počitniški dom za dijake v Ljubljani, kakor so ga že dobila mesta Split, Belgrad in Mijajica. Ferialna zveza je pred leti prenehala biti avtonomna ter je podrejena prosvetnemu ministstvu. To je odredilo osredotočenje fondov sedanje zveze. Sprožena je bila misel, naj se iz teh fondov naredi domovi za potujoče dijake. Del slovenskih fondov v teh domovih bi znašal sedaj okoli 180.000 din. Lastna sredstva slovenske ferialne zveze pa znašajo okoli 70.000 din. Zato je osrednja ferialna zveza sklenila, da za dom v Dubrovniku 400.000 din, za Ljubljano pa tudi 400.000 din, tako da bi Ljubljana razpolagala z okoli 470.000 din gotovine.

V torek zvečer je bil pod vodstvom prof. dr. Mihelca sestanek, ki so se ga udeležili zastopniki posameznih šol in podružnice ferialnega saveza, med temi direktor Bolene, bansko upravo je zastopal inspektor Bajuk, mestno občino pa g. Miheleč. Navzoče so bile tudi zastopnice nekaterih ženskih društev in predsednik Ferialne zveze iz Belgrada prof. Raško Dimitrijevič. Prof. dr. Mihe-

Danes nepreklicno zadnjikrat veliki film prirode, ljudi in živali!

Kraljica džungle

Jutri premiera zabavnega filma iz mondenega sveta Pariza in Švice

Rendez-vous v Parizu

Claudette Colbert

KINO MATICA

Telefon 21-24

Predstave ob 16., 19-15 in 21-15

lak je razložil neodložljivo potrebo, da se dom Ferialne zveze čimprej zgradi, ker pa so sredstva premajhna, bi bilo unesno, da bi banska uprava, mestna občina, razne korporacije prisločile gradnji na pomoč. Inspektor prof. Bajuk je pozdravil to idejo, naglasil pa je, da je za letošnji proračun že prepozno in da se bo morda prihodnje leto našla kakšna podpora za Ferialno zvezo. G. Miheleč pa je v imenu mestne občine izjavil, da mestna občina nima nobenega zemljišča na razpolago, ki bi ga mogla dati za tak dom, pač pa bi se dalo govoriti o podpori, seveda tudi šele prihodnje leto. Sprožena je bila misel, naj bi se s počitniškim domom združili tudi internat za dijake med šolskim letom. Prof. Dimitrijevič pa je v imenu osrednje Ferialne zveze izjavil svojo naklonjenost Ljubljani in Sloveniji ter obljubil vso pomoč. Sestanek je končno sklenil, da Ferialna zveza intervenira, oziroma da se posvetuje z javnimi činitelji, kako bi se dala gradnja počitniškega doma v Ljubljani uresničiti. Sklenjeno je bilo tudi, da Ferialna zveza poskrbi za zemljišče, pripravi načrte in proračun nove zgradbe.

Dolenjski tramvaj bo vozil do Rakovnika

Javnost se zelo zanima za novo tramvajsko proggo k Sv. Križu, ki jo bodo začeli graditi spomladi, ni ji pa še toliko znano, da se je Maloželezniška družba usnila tudi dolenskega okraja, zlasti pa Galjevice in Rakovnika in bo vso dolensko proggo na novo zgradila, da bodo mogli na njej obratovati novi vozovi, hkrati pa bo proggo podaljšala do Rakovnika.

Od Oraznovega doma dalje bo nova progga »peljana« poleg cestišča. V jarek na levi strani Dolenske ceste (v smeri iz mesta proti Rudniku) bodo položili debele betonske cevi ter jarek zasuli, pridobili prostor za porabili za proggo. Seveda bo morala Maloželezniška družba nekaj sveta še odkupiti od privatnikov. Tako bo progga tekla do novega igrišča SK Kopotna tik pod Rakovnikom, od tu naprej pa bo ograjila tega igrišča po svetu, ki ga je Salezijanski zavod brezplačno odstopil Maloželezniški družbi, do konca tega igrišča, to je do Plankarja.

S podaljškom dolenske proge bo zelo ustrezno prebivalcem Galjevice, zlasti pa številnim romarjem, ki obiskujejo Rakovnik, kakor tudi dijakom salezijanskega dijaškega konvikta na Rakovniku, ki posejajo razne šole v mestu, posebno še, če jim bo tramvajska uprava od določenih urah dala na razpolago posebne vozove, da ne bo zaradi njih — saj jih je okrog 200! — oviran redni promet. Ker bodo vozovi z Rakovnika vozili mimo magistrata, pošte in gl. kolodvora naravnost k Sv. Križu in nazaj, bo dolenska progga precej pridobila na frekveni.

Blago za plašč

ki ga boste nosili res z veseljem, si oglejte in kupite pri

BRATA VLAJ, Wolfova ulica 5

I Na XVII. prosvetnem večeru, ki bo 11. febr. ob 8 v beli dvorani Uniona, bo predaval g. urednik Franc Terseglav o svetovnem vplivu židovstva. Ravno v sedanjem času rešujejo evropeke države, vsaka seveda na svoj način, judovsko vprašanje. Boji v Palestini so tesno spojeni z naseljevanjem židov. Predavatelj nas bo seznanil z judovsko duševnostjo, pokazal zgodovinska pota, po katerih je hodil judovski narod, in njihovo temeljno religijo. Brez dvoma bo to predavanje obče zanimivo in vabi cenj. občinstvo, da se ga v obilnem številu udeleži.

I Skupina bojnikov Ljubljana-Bežigrad vabi svoje člane in prijatelje pokojnega tovariša Riliha Franceta, da se udeležijo spominске vs. maše ob obletnici njegove smrti jutri, dne 11. t. m. ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda. Člani naj se udeležijo vs. maše z organizacijskim znakom. — Odbor.

Preselili smo se na Tyrsevo 9, blizu nebotičnika

PARFUMERIJA VENUS

I Pripravljalni tečaj za srednješolce, ki ga organizira Društvo brezposelnih prof. kandidatov, se vrši na II. drž. real. gimnaziji. Vpisovanje ob torkih, četrtnih in sobotah od 15.30—16.30 na istem zavodu. Cena za predmet 90 din mesečno. Vpisnina 10 din. Podrobnejše informacije vsak dan od 10—12 v društvenem lokalu v Krakovski ulici 35. — Odbor DBPK.

I Nesreča pred kolodvorom. Včeraj dopoldne je pred kolodvorom podrl tramvaj 35 letno Angelo Zajčeva, šiviljo iz Medvode. Zajčeva je dobila na glavi hude poškodbe. Reševalni avto jo je prepeljal v bolnišnico.

Srajce, kravate. Karnižnik, nebotičnik.

I Tatvine. Mariji Beštrovje je bila v Mostah na Zatoški cesti ukradena črna usnjata torbica, v kateri je bilo 860 din gotovine, mala rjava dernarica, lep rožni venec ter nekaj drugih predmetov. Beštrova trpi nad 1000 din škode. — Josipu Terserju je bila ukradena srebrna moška »Doxa« ura in srebrna verižica, skupaj vredno 800 din.

Ljutomer

Pizmovka se je zopet pojavila. Podgana pizmovka sili k hišam. Lansko leto so jo preganjali v Muri. Nekateri so jo streljali, drugi pa s palicami pobijali. Bilo je tako, da se tisti, ki so v vodi videli to podgano, sploh niti v vodo niso več upali. Zdaj se je naselila po kmečkih poslopih.

Kolesa kradejo. Ljudstvo je že v skrbeh. ali sploh ne bo smel več nihče kolesa nikjer ob zid postaviti? Na glavnem kolodvoru je bil okraden nakupovalec lesa, iz čakalnice okrajne postojnice pa je zginito kolo posestnika g. Magdiča. Od lanskega maja ni miru pred temi tatovi 200 din nagrade dobi, kdor izsledi kolo znamke Styria, št. 664.186. Kolo je črno, dobro ohranjeno. Pozor pred nakupom! Javiti je na naslov: Magdič, Cven p. Ljutomer.

Maribor

m Proslava 16. obletnice izvolitve in kronanja papeža Pija XI. Minulo nedeljo se je proslavila v tukajšnji stolnici 16. obletnica izvolitve svetega očeta s slovesno pontifikalno sv. mašo, katere se je udeležil tudi prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič. V soboto, 12. februarja, se bo obhajala spominška slovesnost 16. obletnice papeževanja kronanja s slovesno pontifikalno sv. mašo v stolnici ob 8. Za mariborsko meščanstvo se bo proslavila obojna 16. letnica svetega očeta s cerkvenou prirreditvijo v nedeljo, 13. februarja, v stolnici ob pol 10 in s slavnostnim zborovanjem v veliki unionski dvorani ob trčetrt na 12. V stolnici bo imel pridigo prevzvišeni g. škof lavantinski. Na zborovanju bo govoril dr. Josip Leskovar st. Na sporedu so tudi pevske točke zbora bogoslovcev. Vstopnine ni.

m Kuharska razstava. Mariborski restavratari in gostilničarji pripravljajo Mariborčanom veliko presenečenje. V dneh od 12. do 15. marca bodo priredili v veliki unionski dvorani kuharsko-kulinarčno razstavo v takem obsegu, da je v Mariboru in menda tudi še v državi dosedaj ni bilo. Razstave se bodo udeležili številni restavratari in gostilničarji z najboljšimi proizvodi svoje kuhinje. Pridružijo se jim pa še tudi dobavitelji, ki imajo z gostinstvom neposredno ali posredno posla.

m Gledališke novice. V nedeljo popoldne bo v gledališki predstava za dijake. Uprizori se klasična ljudska igra »Sodnik Zalamejski«. Dijaštvo dobi v predprodaji sedeže po najnižjih cenah. Nameravani plesni koncert svetovno znane umetnice Rozalije Chladek se je moral zaradi turneje umetnice po Italiji preložiti. Težko pričakovana prva operna premiera se bliža svojemu uresničenju. Uprizorili bodo popularno Verdijevo opero »Trubadur«.

m »Staribor« ima svoj mesečni sestanek drevo ob 20 v restavraciji Narodnega doma.

m Kongregacija za gospe ima jutri, na praznik Lurške Gospe, skupno sv. mašo ob četrt na 7 v kongregacijski kapeli.

m V visoki starosti 82 let je umrl v Smetanovi ulici št. 51 upokojeni nadpaznik moške kaznilnice Anton Dragar. Naj počiva v miru!

m Koroski večer priredi Ljudska univerza jutri, v petek, ob 20 v spomin 50 letnice smrti Andreja Einspielerja. Uvodno predavanje bo imel prof. dr. Janko Kotnik, gđ. Zwitterjeva pa bo recitirala Gregorčičevo »Andreju Einspielerju« in Albrechtovo »Koroška zemlja«. Dijaški zbor klasične gimnazije bo zapel več koroskih pesmi, na koncu pa bo recitacija »Koroške rapsodije« anonimnega mariborskega pisatelja.

m »Krucic« na Ljudskem odru. Kretna predstava ljudske igre »Krucic«, katere avtor je g. Anton Brumen, bo v soboto, 19. t. m., zvečer v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Naslednjo nedeljo popoldne pa bo repriza.

m Pri siromakih je gorelo. V »Sibiriji« ob Ptujski cesti v tezenskem gozdu se je v noči na eredo vnela zaradi žarečega dimnika lesena baraka Antona Kaubeja. Domači so se prebudili šele, ko je bilo že vse v plamenih. V zadnjem trenutku je oče spravil svojih 5 malih otrok skozi okno ter se potem še sam rešil. Zgorelo mu je vse imetje, oprema in obleka ter je rešil svojo družino le golo življenje.

m Upravičeno zgražanje. Naš čitatelj nam sporoča: Ob nedeljah popoldne je v nekaterih mariborskih lokalih varietetskimi spored, katerega obiskujejo zlasti družine z otroki. Silno neprijetno pa je dirnilo obiskovalce ene od teh kavarn, ki so pripeljali s seboj male otroke, da je nastopila neka črna plesalka več kot pomanjkljivo oblečena. Kaj takega naj se vsaj ne dovoljuje popoldne, ko je v kavarni tudi nedoletna mladina. Prosim Vas, da to priobčite v Vašem listu v opozorilo kavarnarju, pa tudi policiji, ki naj bi pazila tudi na moralno plat takih predstav.

m Dekliški krožek ima drevo ob pol 8 v Domu na Slomskovem trgu svoj redni sestanek. Na sporedu je predavanje s skioptičnimi slikami. Vea dekleta iskreno vabljeni.

m Drevo ga je podrl. Pri podiranju dreva je prišel pod padajoče drevo 16 letni Alojz Zlahtič iz Zgor. Dupleka. Drevo mu je desno nogo dvakrat zlomilo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Gledališče

Cetrtek, 10. februarja, ob 20 uri: »Noč v Kairu«.

Red D

Petek, 11. februarja: zaprt.

Kranj

Tržičani ponove »Cigana barona« v Kranju. Pričakovali smo, da bodo Tržičani v Kranju uspeli s »Ciganom baronom« in nismo se motili. Njihov nastop v Kranju je bil tako zaželen, da je bila dvorana Ljudskega doma zdaleč premajhna, da bi mogla sprejeti vse, ki so hoteli videti nastop tržičkih pevcev. Vsakdo je bil s predstavo zadovoljen. Tržičani ponove opero »Cigan baron« v Kranju še v nedeljo 13. februarja. Vstopnice si preskrbite že v predprodaji pri »Hinkotu« pod kostanje, ker bo sedaj po prvem nastopu za njimi še večje povpraševanje.

Občni zbor »Gorenjskega lovskega društva« je bil v soboto zvečer v Radovljici pod predsedstvom g. Cirila Mohorja. Zbor zelene bratovščine je potekel v najlepši slogi in se ga je udeležilo lepo število članov. Iz tajniškega poročila je razvidno, da ima društvo 617 članov, med temi 219 lovskih čuvajev. Svoje krasne lovske trofeje je društvo poslalo na razstavo v Ljubljano, Zagreb, Berlin in sedaj tudi v Belgrad. Pri vojitvah so bili ponovno izvoljeni izžrebani odborniki. Po končanem obnem zboru je povabil g. podpredsednik Jane vse navzoče člane na družabno prireditev, ki je bila v vseh prostorih »Grajskega dvorca«.

Pedagoški tečaj za starše v Kranju. V decembru je bil na Viču pedagoški tečaj za starše. Obiskan je bil nad vse pričakovano dobro, saj je poselelo predavanja povprečno 114 mater in očetov. Na povabilo društva »Sola in dome« v Kranju je Pedagoško društvo v Ljubljani priredilo tak pedagoški tečaj tudi v Kranju. Prva predavanja so bila 21. januarja. V petek, 11. t. m., bosta zopet dve predavanji. O navstvenih vzgoji otroka in mladine bo predaval g. Jože Pahor, o vzgojni važnosti okolja pa bo govoril g. prof. Čopić.

Mestno gospodarstvo 1935-36

Sestavljen in objavljen je računski zaključek mestne občine Ljubljanske za leto 1935-1936 ob enem s pripadajočimi bilanci. Delno se tega računskega zaključka ne da primerjati s prejšnjimi leti, ker teče ta zaključek od 1. aprila 1935 do 31. marca 1936, dočim so se prejšnji zaključki nanašali na koledarska leta s prehodno izjemo prvih treh mesecev 1935, ko je bilo potrebno preiti na isto leto, kot ga ima v svojem poslovanju država.

Ta računski zaključek pa je zanimiv zaradi tega, ker je v tem letu se gospodarila deloma prejšnja občinska uprava. Ta je tudi sestavila proračun in skrbela za njegovo izvrševanje do decembra 1935, ko je nastopila nova uprava, katere delo je šele novi proračun 1936-1937, katerega zaključni račun se ni objavljen.

Glavni pregled izdatkov mestnega zaklada kaže, da so v primeri s proračunom v znesku 45.6 milij. din znašali proračunski izdatki 45.3 milijona din. To je pripisovati v glavnem, da ni bila izplačana anuiteta 2 milijonov din posojila tramvajске družbe Pokojninskemu zavodu, dočim v drugih skupinah izdatkov ni znatnih razlik v primeri s proračunom. Za zgradbo šole za Bežigradom se je izven proračuna potrošilo 1.75 milij. din, nadalje je bilo potrošen izven proračuna za regulacijo Ljubljanske 1.655 milijona din. V kontokorentu je bilo izdatkov skupno 36.86 milij. din.

Dohodkov je bilo proračunanih za 1935-36 45.6 milij. din, dejansko pa so znašali dohodki 42.7 milij. din, izvenproračunski dohodki so znašali 0.065 milij. din, posojila so dala 3.755 milijona din, kontokorent pa 37.7 milijona din, torej skupno dohodkov 84.23 milijona din. Izdatkov 84.24 milijona din, tako da je v končnem poslovanju bil izkazan deficit v znesku 0.01 milijona denarjev. Med dohodki je zlasti slabo pritekala trošarina, katere je bilo pobrano samo 17.98 milijona din namesto proračunanih 19.176 milijona denarjev. Tudi občinskih doklad na neposredne davke zaradi splošne milejše prakse v tem letu se je pobralo za 0.7 milijona din manj, kakor je znašal proračun.

Ker za 31. marec 1934 niso bili objavljeni podrobni podatki o stanju imovine in dolgov mestne občine, je mogoče primerjati samo stanje dne 31. decembra 1934 in stanje dne 31. marca 1936, po katerem je razvidno, da znaša imovina mestne občine 139.6 milij. din (po stanju dne 31. marca 1936), dočim je dne 31. decembra 1934

bila proračunana vrednost gotovine na 56.3 milij. din. Primerjava posameznih skupin kaže naslednjo sliko:

	31. XII. 1934	31. III. 1936
blagajna		
Poštna bran.	0.25	0.64
hran. vloge	0.8	0.7
zaostanki	2.9	6.9
efekti	0.44	0.46
premišnine	3.24	8.16
nepremičnine	48.0	123.6
Pasiva:		
zaostanki	0.6	1.9
dolgovi	77.75	82.4

Ta pregled nam kaže stanje imovine in obveznosti mestnega zaklada, ne upošteva pa stanja po bilanci mestnih podjetij. Kaže tudi, da se je zadolženost mesta še povečala. K temu pregledu se pripominjamo, da so znašali dolgovi mestnega zaklada (torej brez podjetij) dne 31. decembra 1929 51.84 milij. din in da so se torej povečali v 6 letih in 3 mesecih za 30.6 milij. din.

Ob tej priliki omenjamo, da so netočni pregledi, ki jih je izdalo finančno ministristvo o stanju samoupravnih dolgov po stanju dne 31. dec. 1936, kar zadeva Ljubljano, ki je po teh izkazih zmanjšala svoj dolg od 1933 na 1936 od 153.94 na 117.1 milij. din. Ta napaka pa je nastala zaradi tega, ker so bila leta 1933 upoštevana podjetja, dočim tega za 1936 ni bilo. Razlika je pa tako velika (36.8 milij. din), da bistveno ustvarja v splošnem ugodnejšo sliko vse samoupravne zadolženosti kot je v resnici. Takih statistik ne bi smeli izdajati naši uradi, če hočejo obdržati svoj ugled.

Mestna podjetja izkazujejo za 1935-1936 te-le prebitke, oz. primanjkljaje, kakor tudi proračunane donose: mestna elektrarna prebitke 33.387 (proračun 10.777) din, plinarna izguba 108.485.50 (proračunski dobiček 40.637), vodovod prebitke 489.717 (proračunski prebitke 137.930) din, klavnska prebitke 94.856 (44.262) din, pogrebni zavod izguba 84.865 (proračunski dobiček 28.000) din, zastavljalnica izguba 1342, pripraga prebitke 645 (41.633) dinarjev.

Regulacijski sklad izkazuje 784.346 din izdatkov in 796.784 din dohodkov, revija »Kronika« je izkazala izgube 106.758 din, dočim je bil v proračun zanj vnesen čisti dobiček 7200 din. Meščanska imovina izkazuje prebitka 145.203 (139.835) din, delavska zavarovalnica pa izkazuje izenačene dohodke in izdatke. Prebitke delavskega doma znaša 28.814 din.

Prve tračnice iz Zenice. Dne 8. februarja 1938 je železarna v Zenici dobavila 20 vagonov normalnotirnih tračnic državnim železnicam. Te tračnice bodo porabljene za progo Vršac-Pančevo.

Naša trgovina z Belgijo in možnosti razmaha. V petek, 11. t. m., ob 15 predava v dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani o naši trgovini z Belgijo in možnosti nje razvoja tajnik Jugoslovanskega odbora za pospeševanje gospodarskih odnosov z Belgijo gosp. Aleksander Kovačević.

Zamenjava obveznic 7% investicijskega posojila. Po pravilniku za zamenjavo obveznic 7% investicijskega posojila iz leta 1921 se začne zamenjavo obveznic za nove dne 1. februarja. Zamenjujejo te obveznice: oddelek za državne dolgeve in državni kredit v finančnem ministristvu v Belgradu in davčne uprave v vsej državi.

Prisilni kartel tovarn kvasa. Izdelana je že uredba o reorganizaciji proizvodnje in prodaje kvasa. Po tej uredbi se osnuje kartel vseh tovarnic kvasa, ki si bo razdelil vso državo na prodajna področja. Vse tovarnice namreč osnujejo prodajno centralo, ki bo pod državno kontrolo.

Konkurz je razglašen o imovini tvrdke »Norma«, družbe z o. z. v Ljubljani, oglašiti se je do 16. marca, ugotovitveni narok 22. marca.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ljubomira Domitroviča, medicarja in svečarja v Celju, narok za sklepanje poravnave 9. marca, oglašiti se je do 3. marca, nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini Romiha Edmunda, trgovca z mesanim blagom na Trstah št. 29, sodni okraj Sv. Lenart v Slov. gorici, narok za sklepanje poravnave 17. marca, terjatve je prijaviti do 10. marca 1938.

Borza

Denar

Dne 9. januarja.

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu na 237.20—238.80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8.52—8.62, v Zagrebu na 8.505—8.605, v Belgradu 8.4729—8.5729.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.525 do 29.225, v Belgradu 28.40—29.10.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 14.15 do 14.35, v Zagrebu istotoliko, dočim so v Belgradu beležili 14.1576—14.3576. Nadalje so beležili v Zagrebu za konec februarja 14.10—14.30, za sredo marca 14.15—14.35, za konec marca in aprila 14.135 do 14.335.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 6.312.218 dinarjev, efektivni promet v Belgradu 2.250.000 dinarjev, dočim je bil v Ljubljani živahen.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2402.16—2416.76
Berlin 100 mark	1732.52—1746.40
Bruselj 100 belg	729.05—734.12
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.03—217.08
Newyork 100 dolarjev	4264.76—4301.07
Pariz 100 frankov	140.61—142.05
Praga 100 kron	151.14—152.24
Trst 100 lir	225.35—228.43

Zürich. Beograd 10. Pariz 14.14. London 21.6125. Newyork 431.25. Bruselj 73.17. Milan 22.69. Amsterdam 241.—, Berlin 173.95. Dunaj 80.50 (81.60). Stockholm 111.40. Oslo 108.60. Kopenhagen 96.475. Praga 15.17. Varšava 82.—, Budimpešta 86.25. Atene 3.95. Carigrad 3.50. Bukarešta 3.25. Helsingfors 9.555. Buenos-Aires 116.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 99.25 do 100.25, agrarji 62—65, vojna škoda promptna 452 do 455, begluške obveznice 91—93, 8% Blerovo posojilo 99—100, 7% Blerovo posojilo 92—94, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—102, Narodna banka 7700—7800, Trboveljska 225—235.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99.50 denar, agrarji 60—60.50 (60), vojna škoda promptna 464.50—470 (465, 470), begluške obveznice 92—92.50 (92), dalm. agrarji 91

KINO
SLOGA

TELEFON
27-30

Danes premiera velikega zabavnega vefilma
TRANSATLANTIK

po poznani noveli »HOTEL NA VODI« in po gledališkem komadu »SPIEL AM BORD« od pisatelja Axela Iverssa.

V glavni vlogi: VIKTOR DE KOWA, SUSI LANNER in ALFRED ABEL.

DOPOLNILNI
PROGRAM

CUDEŽNI
KONI

Vesela in smehoporna burka

Polovica nesnage v vodi za namakanje!

Skoraj ne bi verjeli, koliko nesnage odstrani Ženska hvala, ki vsebuje Schichtovo milo, še pred pranjem iz perila. Toda to se občuti šele pozneje pri pranju! Vsak posamezni kos bo poprej in laže popolnoma čist.

ŽENSKA HVALA

dobro namočeno, napol oprano

denar, 4% sev. agrarji 59 denar, 8% Blerovo posojilo 100—101 (99), 7% Blerovo posojilo 94.25 do 95 (94), 7% posojilo Drž. hip. banke 100.50—102 (100.50, 101), 7% stab. posojilo 98 denar. — Delnice: Narodna banka 7.700 denar, Priv. agrarna banka 220 denar, Trboveljska 225—230, Narodna šumska 20 blago, Gutmann 60 blago, Tov. sladkorna Bečkerek 510—600, Osl. sladk. tov. 165 blago, Dubrovačka 405 denar.

Belgrad. Državni papirji: vojna škoda promptna 466.50—467 (467, 463.50), za konec februarja (466), za konec marca 465—466 (465, 463), za konec aprila (465.50, 465), begluške obveznice 92.75—93.50, dalm. agrarji 92.25—92.75, 8% Blerovo posojilo 99.50—102 (100.50), 7% Blerovo posojilo 94—94.50 (94.50), 7% stab. posojilo 100—100.50. — Delnice: Narodna banka 7.700 do 7.850, Priv. agrarna banka (226).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizprej. — Tend. mirna. — Promet srednji.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Mariborski sejem 8. febr. 1938. Prignanih je bilo 7 konj, 14 bikov, 210 volov, 374 krav in 14 telet, skupaj 617 komadov. Cene so bile sledeče: Debeli vol 1 kg žive teže od din 4.60 do 5.50, poldebeli vol 1 kg žive teže od din 3.80 do 4.60, plemenski vol 1 kg žive teže od din 3.25 do 4.50,

biki za klanje 1 kg žive teže od din 3.50 do 4.75, klavne krave debele 1 kg žive teže od din 4 do 4.80, plemenske krave 1 kg žive teže od din 3.30 do 4, krave za klobasarje 1 kg žive teže od din 2.25 do 3.30, molzne krave 1 kg žive teže od din 3.10 do 4, breje krave 1 kg žive teže od din 3 do 4, mlada živina 1 kg žive teže od din 4.25 do 5.25, teleta 1 kg žive teže od din 5 do 6.50. Prodanih je bilo 281 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg 10 do 12 din, volovsko meso II. vrste 1 kg 8 do 10 din, meso od bikov, krav, telic 1 kg 6 do 12 din, telečje meso I. vrste 1 kg 10 do 12 din, telečje meso II. vrste 1 kg 8 do 10 din, svinjsko meso sveže 1 kg 10 do 44 din.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Kočevju dne 4. februarja 1938: vol 1. vrste 6 din, II. vrste 5 din, III. vrste 4.50 din; telice 1. vrste 6 din, II. vrste 5 din, III. vrste 4.50 din; krave I. vrste 5 din, II. vrste 4 din, III. vrste 2 din; teleta I. vrste 8 din, II. vrste 6.50 din; prašiči špeharji 9 din, prašiči pršutarji 7.50 din — vse za 1 kg žive teže. Goveje meso prednji del 12 din, svinjina 14 din, svinjska mast 18 din, slanina 16 din kg. Goveje surove kože 12 din kg, telečje surove kože 14 din kg, svinjske surove kože 8 din kg. — Oves 150 din za 100 kg, koruza 150 din, fižol 250 din, krompir 100 din, eno 50 din, slama 30 din. — Jabolka I. vrste 300 din za 100 kg, II. vrste 200 din. — Pšenična moka 320 din za 100 kg, koruzna moka 185 din 100 kg.

Dunajski prašiči sejem 8. februarja 1938. Prignanih je bilo 6433 pršutarjev in 4046 špeharjev, skupno 10.472 glav, od tega iz Avstrije 3468, iz inozemstva pa 7011. V začetku je bil sejem miren, nato pa je postal živahnejši. Cene pršutarjev so popustile za 2 groša, težkih poljskih prašičev za 1—2 groša, cene špeharjev pa so narasle za 1—2 groša zaradi slabe ponudbe. Posebno so bile čvrste cene prvotnih špeharjev. Cene so bile naslednje: Špeharji I. 1.61—1.62, srednjetežki špeharji 1.54—1.60, stari 1.40—1.46, kmetski 1.50 do 1.62, križani špeharji 1.58—1.60, pršutarji 1.30 do 1.60 šil. za kg žive teže.

Kulturni obzornik

Fr. Erjavec: Zbrano de'o III.

Uredil Anton Slodnjak, Jugoslovanska knjigarna, str. 453.

S tem zvezkom je končana nova izdaja slavnih Erjavčevih »Domačih in tujih živali v podobah«, ki so edinstveno slovensko poljudno znanstveno delo iz prirodoznanstva sveta. To je knjiga ki je že davno postala ljubiteljska slovenskega dijaštva in slovenskega občinstva sploh ter je vse, kakor bila eno najpomembnejših in najbolj posrečenih del Mohorjeve družbe. (Škoda, da ta nova izdaja vsaj v tem III. obširnem delu ne pove z besedico niti kdaj so ti snopiči prvotno izšli niti v kateri založbi!) Erjavce sam je za dragoceni popis živali posvetil »slovenski mladini v poduk in zabavo«, zato je bila resnična škoda, da je ta bil dozdaj tako zelo nedostopen. Jugoslovanski knjigarni in uredniku dr. A. Slodnjaku gre velika zasluga, da sta Erjavca oživila in ga zopet izdala za naš čas, »er našemu dijaštvu in vsem, ki se zanimajo za živalstvo v širšem smislu, zopet dala v roke knjigo, ki je svojo vrednost že zdavnaj izpričala v polni meri in jo je narod in slovenska kulturna zgodovina vvrstila med klasična slovenska dela. Šaj pa je Erjavce v tej knjigi tudi tako prisrčen in topel kranjčev in tak mojster v opisovanju živali, zlasti ptic, da človek, tudi če ni naravoslovec, oziroma prav zato, ker ni sistematični naravoslovec, ne more odložiti knjige. Prav ima Slodnjak, ko tako visoko postavi Erjavčevo pisanje v primerjavi s starejšimi in sodobnimi poljudno znanstvenimi »eseji«, na primer z dr. Plečnikom, prof. Vidmarjem in drugimi, ki mu v tem smislu slede. Erjavce ima prvenstvo med njimi in tudi največjo popularnost.

Ta tretji zvezek Zbranega dela oz. II. obširni zvezek »Živali« vsebuje zaključek četveronožnih živali (tujezemskih), kar pa biraje videli, da bi ga urednik pridružil prejšnjemu zvezku, s čemer bi dosegel tudi enakomernost v obširnosti zvezkov. (Sicer se urednik opravičuje z nepremagljivimi silami v tem pogledu, kar mu radi verjamemo.) Zaključeno enoto pa tvorijo ostala poglavja: domača perutnina ali žival, naše poljske in gozdne ptice, naše močvirne in povodne ptice ter najimenitnejše ptice iz tujih krajev. V uvodu (str. 7—14) označuje urednik vsebino tega zvezka, obenem pa ugotavlja tudi vire in še posebej večjo ali manjšo odvisnost od njih. Od poglavja do poglavja gre za Erjavcevo in njegovimi viri (največ Brehm) ter ga s primerjalnega stališča sodi, v koliko je Erjavce izvirni in resnično sam svoj. Če se je Erjavce pri tujih živalih moral razumljivo nanašati na svoj vzor, ki ga je pa po svoje doživel in podal, je v opisu domačih ptic ves domač, resnično izvirni in nazoren, poln narodopisnega blaga in ljudskega izražanja, ter je v teh poglavjih dosegel svoj vrh in največje mojstrstvo, s čemer je nekakrat tudi premostril svoj vzor, zaradi česar moramo vse delo smatrati za slovensko in naše. Če mu je služil Brehm za vodilo, je vsebinsko in duha dal iz sebe in se le v dvomljivih zadevah naslonil na svojega vzornika, ki ga pa nikjer — ne navaja. V tej »neznanstvenosti« vidi urednik tudi vzrok, zakaj Erjavce ni hotel sprejeti vseučiliške profesure v Zagrebu. Urednik, ki je napisal tako tople uvod, pa je tudi poskrbel, da je današnji rod dobil dopolnilo Erjavčevih ptic, ki žive pri nas, pa jih Erjavce še ni poznal. To dopolnilo sta napisala slovenska moderna ornitolog prof. R. Bačar in Božidar Ponebšek, ter ga dodala ob koncu na str. 371—396. Prav tako sta tudi ta dva strokovnjaka ob enem z literarnim urednikom komentirala kritično tudi strokovne napake v spisu, ter s tem tudi strokovno oživila Erjavca za naš čas. Tako ima slovensko občinstvo

zdaj v rokah tudi kritično pregledan in dopolnjen tekst, ki stoji na današnji znanstveni višini. Dodano je stvarno kazalo. Razumljivo, da se pridejano tudi vse podobe, ki so obilno krasile že izvirno izdajo.

S tem delom je tako zaključena izdaja Erjavčevih »Domačih in tujih živali v podobah« ter tako dana možnost, da se to ljudsko delo znova razširi v najširše plasti našega naroda in želeli bi, da prav tako kakor med dijaštvo tudi med kmečko ljudstvo, kajti prav ono živi najtesneje z naravo in jo zato mora poznati. In njemu bo knjiga dala tudi največ užitka. Erjavčevi čudovito živi in nazorni opisi živali spadajo zato v vsako slovensko hišo.

„Čas“ št. 5

Izšla je nova številka glasila Leonove družbe »Čas«, ki prinaša na uvodnem mestu 19 strani obsegačo študijo urednika »Slovenec« Franca Tersegla o »religiozni zmedbi in stiski sodobnega sveta«, napisano v spomin na smrt slovečega religioznega genija naših dni jezuita p. Petra Lipperla, kateremu pa bo še posebej posvečen drugi del, ki ga v tej številki že napoveduje. Terseglov članek se v tem prven. delu poslužuje p. Lipperla samo v toliko, da pokaže njegovo mesto v religioznem trenju sodobnih dni, ko se na eni strani opaža mehanizacija in racionaliziranje v pojmovanju verskih resnic, ko se branijo stare postojanke in se pri lagodnosti samo perifernih manifestacij tako lahko religiozno pojmovanje zmaterializira, otopi in se ocenjuje samo iz kakršnihkoli svetsko-kulturnih posledic, dočim se na drugi strani pojavlja moderni religiozni človek, ki ve, da ima verovanje svoj smisel v večni dinamiki, v ljubezni in intuiciji ter ne samo razumu. Z intuicijo človek bolj dojamemo bližino Boga kakor pa z razumom, za kar navaja Tersegla nov dokaz pesmi Davidove. In srednjeveških mistikov, pa tudi sv. Avguština

in sv. Tomaža, pisatelja Summe. P. Lippert z ljubeznijo objema vese svet in vsakega človeka ter stotisočim rešuje vero v današnjem času, ko so že obupavali. Njegov pomen je v tem, da je ogrel toplo versko misel s tem, da jo je odracionaliziral in jo zopet postavil kot misterij v življenje, obudil človeško dušo in nje božje sinovstvo, ter z ljubeznijo in globoko vero oživel v njej podobo božjo, obudil podjega človeka v njegovi notranjosti. Tersegla božja v tem članku samo osnovno razlaga tega problema, ki muči tudi naše katoličane ter skuša analizirati v globini religiozni problem naših dni, naznanjajoč sicer skrajnosti posameznih pojmovanj, toda plemirajoč za zlato sredino, ne za kompromis, temveč dejavno krščansko življenje, ki naj ima svoje izhodišče v resnični centralni religiozni plasti, v steu, in aaj prepored požene iz notranje religiozne obnove celega človeka, ne pa iz obrobnih drugodnih manifestacij. Njegova težnja gre za prodorno, moderno katolištvo, da se reši svet za Cerkev. — S tem člankom nekako sovpada zapis o »Resnici in ljubezni — vprašanje o ponujanju roki«, kjer prof. dr. Fabjan navaja nove dokumente o Katoliški akciji, in sicer govor sv. očeta francoskim katoličanom, komentar kardinala Verdiera ter izjave kardinalov Gerliera in Lienarta ter se na koncu prav tako v smislu novoletne želje po katoliški edinstvi zavzema za združeno katolištvo resnice in ljubezni, kajti »v Kristusu je oboje združeno in v Cerkvii oboje vedno živi« — Poleg teh dveh zanimivih in važnih člankov pa prinaša ta številka tudi tehno razpravo o »naših državnih finančah«, ki jo je napisal z dokumentirano statistiko urednik D. Potočnik. Razprava se bo nadaljevala dr. C. Zebat končuje oris ustanove »noce Portugalske«, ki velja za odlično urejeno korporativno državo; dr. Ahča pa daje pregled zadnjih volitev v Sovjetski Rusiji. Med ocenami je ocenjenih več novih slovenskih knjig, ki so jih spislali. Prijatelj, Grafenauer, Stele, Schaub-Koch, Rahmanova.

Šestnajst let na prestolu sv. Petra

Papeža Pija XI. nesejo v cerkev svetega Petra

16. letnico pontifikata Sv. očeta Pija XI. bodo 12. t. m. slovesno obhajali s službo božjo v sikstinski kapeli v prisotnosti papeža samega. Te službe božje se bodo udeležili najvišji dostojanstveniki katoliške cerkve. Papež Pij XI. je dejansko zasedel sveto stolico dne 6. februarja leta 1922,

vendar pa po stari šegi in navadi papeških obletnic ne slave na obletnico izvolitve, marveč na obletnico kronanja. Pij XI. je bil kronan za papeža dne 12. februarja leta 1922. Torej bo prava slovesnost 16. letnice tega dne.

Kako so volili papeža Pija XI.

Mož, ki je bil sam navzoč v Rimu, ko so pred 16 leti volili novega papeža, to volitev takole popisuje:

Bilo je na Svečnico leta 1922, ko so bili pri maši v kapeli sv. Pavla v papeževi palači zbrani vsi kardinali sveta. Maša je bila darovana v čast Sv. Duhu. Kardinali so prosili svetega Duha, da bi jih razsvetlil pri volitvi. Popoldne istega dne so potem v slovesnem sprevodu odšli v sikstinsko kapelo, v kateri so bile volitve. V kotu na levi strani vhoda je stala velika peč, od katere je velika cev skozi okno molela ven, da je bila vidna s trga svetega Petra. V tej peči so potem sežigali listke. Kadar pri volitvi novega papeža noben kandidat ne dobi dvetretjinske večine, listke denejo v peč ter zraven pomešajo mokre slame, da se bolj kadil. Kadar pa je za koga doseženo potrebno število glasov, sežgo samo listke, kar da potem tenak in kratek dim, iz česar množica, ki čaka spodaj na trgu, lahko spozna, ali je bila volitev uspešna ali ne.

Obred glasovanja

Marmorne pregrade dele kapelo v dva dela. Pred temi pregradami so bili ob steni postavljeni vijolično pregrnjeni stoli za kardinale. Nad vsakim sedežem je majhen baldahin. Pred vsakim pa stoji majhna mizica s črnilom in peresom. Prvi sedež na evangelijski strani je bil določen za kardinala dekana. Za oltarjem je visela umetniško tkana preproga, na kateri je bil upodobljen prvi binkošni praznik. V tem prostoru je bilo torej treba izvoliti papeža po molitvi k svetemu Duhu. Dvakrat na dan so semkaj prihajali kardinali: prvič ob 10 dopoldne, drugič pa ob 4 popoldne. Tukaj so vsak zase skrivaj napisali na svoje listke ime tistega, ki so ga hoteli voliti.

Vsakdo izmed kardinalov je pristopil k oltarju in v roki pokoncil držal zganjen listek. Pred oltarjem je pokleknil in prisegel: »Izpričavam pred Gospodom Kristusom, ki me bo sodil, da volim tistega, ki pred Bogom mislim, da ga moram voliti.« Nato je vsakdo listek položil na pripravljeno pateno ter ga nazadnje spustil v kelih. Ko so vsi kardinali oddali svoje listke, vse skupaj preneseno na mizo pred oltarjem. Kardinali z zbranjem določijo tri kardinale, ki štejejo listke. Ti trije poberejo listke. Prvi jih dobro premeša, tretji pa jih prešteje ter nato dene v drug kelih. Šele nato začne z listkov prebirati imena kandidatov. Če ni bila dosežena dvetretjinska večina, je takoj druga volitev, tako da kardinali vsak dan lahko opravijo štiri glasovanja. Po vsakem glasovanju pa listke takoj sežgo v zgoraj omenjeni peči.

Kaj pa se zgodi, kadar je dvetretjinska večina dosežena? Takoj nato, ko je bilo razglašeno, da je ta in ta dobil potrebno število oddanih glasov, kardinal-dekan v spremstvu kardinalov mašnikov in kardinalov diakonov stopi pred izvoljenega ter mu zada naslednje usodno vprašanje:

»Ali sprejmeš izvolitev?«

Če izvoljeni pravi, da sprejme, takoj spuste na tla male baldahine iznad kardinalskih sedežev. Kardinal-dekan nato povpraša izvoljenega, kakšno ime želi imeti kot papež. Ko izvoljeni papež to sporoči, ga odvedejo v sosedno sobo, kjer ga preoblečejo v papeški ornat ter se mu takoj kardinali privkraj poklonijo. Eden izmed kardinalov se tedaj spoštljivo približa novemu papežu ter mu na prst natakne ribiški prstan. Na tem prstanu je upodobljen apostol Peter, ko sedi v čolnu ter vleče mrežo. Izvoljeni papež nato prstan sname ter ga odda prefektu ceremonij, da ta da na prstan vrezati ime novega papeža.

Dogodki pri volitvi Pija XI.

Dne 3. februarja leta 1922 je bilo ravno na petek. Ob 10 dopoldne je že na tisoče ljudi vrelo na trg svetega Petra čakati, kakšen bo izid volitev. Toda tiste dni je bilo čakajočim treba mnogo potrpljenja. Dolgo ni bilo nič. Šele, ko je ura kazala že 12.19 čez poldne, je iz dolge črne cevi pri sikstinski kapeli udaril tenak trak dima. Ljudstvo je za hipce onemelo, nakar se je začelo spraševanje in klicanje. Bil je očitno bel dim. Tisoči so kar drli k svetemu Petru, da bi bili čimprej deležni prvega papeževega blagoslova. Bila pa je pomota, ker je za prvim tenkim dimom prišel še dosti črni dim, ki je postal vedno bolj gost. To je pomenilo, da glasovanje ni bilo uspešno.

V petek popoldne so se ponavljali isti prizori. Sedaj pa množica šteje že desetisoče ljudi. Ljudje so ob 5.15 popoldne videli, da se je iz cevi dvignil svetel dim. Bila pa je pomota, ker se je pokadilo iz sosednje hiše. In vendar so ljudje spet drveli k svetemu Petru — zaman. Eno minuto kasneje, to je ob 5.16 minut popoldne se je iz cevi sikstinske kapele zopet črno pokadilo. Razočarani so ljudje odšli.

V soboto, 4. februarja, se je ponavljalo isto. Prvi dim se je pokadil že ob 11.35 dopoldne, popoldne pa ob 5.09. Vse je bilo prepričano, da bo papež prav gotovo izvoljen v nedeljo.

Nedelja 5. februarja je bil preprasan pomladanski dan. Bila je prav tako lepa ta nedelja, kakor tista pred 14 dnevi, ko je papež Benedikt ležal na mrtvaškem odru. Ta lepa pomlad je izvalila na trg svetega Petra več kot sto tisoč ljudi. Pa tudi ti so zaman čakali. Ob 11.40 se je črno pokadilo, prav tako popoldne, ko je ura udarila pet v zvoniku. Ljudje pa so bili že tako razgreti, da so mnogi videli bel dim, dasi je v resnici bil črn. Bila je spet pomota.

Ponedeljek 6. februarja je bil oblačen in deževen dan. Kljub temu pa se je pred cerkvijo svetega Petra zbralo na tisoče ljudi. In ob 11.45

se je zgodilo. Kratek, tenak in svetel dimček se je pokadil iz dimnika sikstinske kapele, nakar je zaorilo na trgu. Ljudstvo je začelo hiteti k cerkvi svetega Petra. Vse je skrajno razburjeno. Kdo je novi papež? Treba pa je mnogo potrpljenja. Minilo je pol ure, ko so se odprla nad glavnim vhodom cerkve svetega Petra steklena vrata, ki drže ven na trg. Z loggie so spustili veliko preprogo, belo z velikim rdečim robom. Sredi pa je bil vtkan monogram papeža Pija IX. Takoj nato se je v loggiji prikazal križ, za njim pa najstarejši kardinal diakon. Z loggie so dali znak ljudstvu, naj umolkne. V tistem hipu je na vsem ogromnem trgu nastala grobna tišina. Ura je bila natančno 12.27. Kardinal diakon je glasno spregovoril nad množico:

»Naznanjam vam veliko veselje. Imamo papeža. Njegovo eminenco prevzvišenega gospoda Ahila Rattija, ki je prevzel ime Pij XI.«

Prvi blagoslov Pija XI.

V tistem hipu je zagrmelo na trgu od navdušenja. Ze pa so se na desni strani vatičanske terase zasvetile rdeče gaia uniforme in bleščeči se šlemi papeževih telesne garde. Zraven njih so stopili oddelki palatinske častne straže, Švicarji in orožniki. Vsakdo na trgu je sedaj vedel, da bo papež dal svoj prvi blagoslov. Nastala je velika tišina. Ura je malo pred pol eno popoldne. Italijanske vladne čete na Trgu svetega Petra in pred cerkvijo prezentirajo s puškami.

Pij XI. je stopil na loggio. Najprej zmoli Jo Confiteor. Nato pa 260. naslednik svetega Petra povzdigne svoje roke, k nebu ter slovesno blagoslavlja:

»Naj vas blagoslovi vsemogočni Bog Oče, Sin in Sveti Duh!«

Ljudstvo je pokleknilo, kolikor je v tisti veliki gneči sploh bilo mogoče poklekniti ter je glasno odgovorilo: »Amen!« Po tej besedi pa so nastali tako navdušeni klici, da ni bilo mogoče nič slišati. V tem pa so zadoneli zvonovi. Najprej so se oglašili veliki zvonovi cerkve svetega Petra ter oznanjali veliki dogodek vsemu mestu in vsemu svetu. Papež je ogrnil rdeč plašč čez belo sutano, z obema rokama pomahal ljudstvu v pozdrav ter se umaknil.

Papež Pij XI. blagoslavlja vernike z lože cerkve svetega Petra

Kronanje v cerkvi sv. Petra

V nedeljo 12. februarja so verniki, tuji in Rimljani, že ob petih jutraj hiteli k svetemu Petru. Množica pa, ki se je tamkaj zbrala že ob zgodnjih urah, je morala dolgo čakati. Šele ob 9.15 so z visoke kupole zadonele srebrne trobente, ki so naznanjale, da je papežev sprevod stopil v cerkev. Sprejati je šla skupina redovnikov in dostojanstvenikov raznih stopenj. Za njimi so nesli papežev križ, ki so za njim stopili kardinali v škrlatu in soboljevini. Sedaj se na visoki nosilnici, ki jo imenujejo »Sedia gestatoria«, prikaže papež Pij XI. Viharni pozdravni klici done po velikanski cerkvi, papež pa dviga desno roko v blagoslov.

„Tako mine slava sveta!“ Sprevod v cerkev

V kapeli svetega Gregorja sprevod obstane. Papež stopi z nosilnice, nakar ga v kapeli preoblečejo v oblačila za sveto mašo. Nato sprevod znova krene dalje. Ko sprevod zapušča kapelo sv. Gregorja, stopi pred papeža ceremonier ter v skodelici, ki visi na medeninati palici, zažge šop prediva. In medtem ko rumeni plamenčki poželjivo poživajo predivo, mora sveti oče poslušati resne besede: »Sancte pater, sic transit gloria mundi! — Sveti Oče, tako mine slava sveta!« Dvakrat se ta ceremonija ponovi in obakrat mora sprevod obstati, enkrat pred kipom svetega Petra, drugič poleg groba svetega Petra. Skrivnostno plapolali mali rumeni plamenček pred papežem ter ga opominjajo, da bo za slavnostjo kronanja sledila nekoč pogrebna slovesnost...

Papež mašuje

Sveto mašo je daroval novi papež nad grobom svetega Petra. Papež stoji za preprostim oltarjem ter bere sveto mašo obrnjen z obrazom k ljudstvu. Po pristopnih molitvah trije najstarejši kardinali škofje nad papežem molijo tri molitve, v katerih prosijo od Boga blagoslova zanj. Nato ga kardinal diakon odene s palijem. To je bel trak, ki je okrašen s šestimi črnimi svilenimi križci in ki ga tako denejo okoli pleč, da en del pride čez prsi, drugi pa čez hrbet.

Pred evangeliem stopi prvi kardinal diakon doli k grobu svetega Petra in trikrat zapoje: »Kristus, usliši nas!« Okoli stoječi pa odgovarjajo: »Nas gospod Pij, ki je od Boga izvoljen, najvišji in splošni papež — naj živi!« Ta molitev prosi blagoslova od Kristusa, vsaki priprošnje angelov in svetnikov, nakar vsakemu klicu sledi: »Pomagaj mu!«

Nato se sveta maša nadaljuje. List in evangelijski se bereta najprej v latinskem, potem pa v grškem jeziku. To spominja na prve čase krščanstva, ko so v Rimu rabili oba jezika. Prihaja povzdigovanje. Povelja vojaških straž zadone, sablje zaročajo in straže pokleknejo. Ljudstvo molči. Nemirna množica ljudstva v cerkvi se umiri kakor se umire valovi razburkanega morja. Papež dvigne sveto hostijo ter jo pokaže na levo in desno. Prav tako dvigne zlati kelih. Z vrha kupole pa iz srebrnih trobent prihaja koralna melodija.

Pred obhajilom papež poljubi kardinala škofa in oba diakona. Potem pa stopi k prestolu, kjer iz rok diakona kleče prejme sveto obhajilo. Vse navzoče je prav sveto obhajilo najbolj ganilo. Vse je pretresla zbranost in otroška pobožnost, s katero je papež prejel Jezusa. Tudi sam papež je ganjen. Ko je klečal, so solze iz njegovih oči kapale na stopnice prestola.

Sveta maša je končana. Bili so nepopisno lepi trenutki.

Papeža kronajo

Višek slovesnosti dne 12. februarja leta 1922 v cerkvi svetega Petra v Rimu pa je bilo kronanje papeža s papeško tiaro. To je pokrivalo zlate barve, ki jo obdajajo trije obroči krone. Na vrhu pa je zemeljska obla in križ.

Papeža Pija XI. so kronali na podiju pred grobom svetega Petra. Kardinal-dekan je molil očenaš in pa tole molitev: »Vsejogočni večni Bog, dostojanstvo mašništva in počelo oblasti, daj milost svojemu služabniku Piju, našemu škofu, da bo njegova vladna cerkvi v blagoslov, da bo, kakor je po Tvojem usmiljenju postal in bo kronan oče knezov in vodij vseh vernikov, pod tvojim blagoslovljenim vodstvom vse dobro vodil. Po Kristusu Gospodu našemu. Amen!«

Nato kardinal-dekan sname papežu mitro ter mu dene na glavo tiaro rekoč: »Sprejmi to tiaro, okrašeno s tremi kronami, in vedi, da si oče knezov ter kraljev, vodja zemlje, na zemlji Namestnik našega Odršenika Jezusa Kristusa, ki mu boš čast in slava na vse veke. Amen.«

Med nepopisnim navdušenjem vsega ljudstva je papež podelil slovesni blagoslov.

Zunaj pred vrati cerkve svetega Petra pa so že vse dopoldne čakali stotisoči, ki v cerkvi niso dobili več prostora. Tudi te je hotel papež Pij XI. blagosloviti. Stopil je na zunanjo ložo cerkve svetega Petra ter je še enkrat blagoslovil vso množico. Bilo je že pol dveh pro.

Št. 52.

Gozdarjeve dobrote

Iz svojega skrivališča je privlekel veliko pasteto in jo postavil na mizo. Nekam vznemirjen je gledal, ko je vitez potegnil svoje bodalo ter si odrezal velik kos pastete. »Kako dolgo je že, odkar je bil gozdar zadnjič pri vas?« je med jedjo povpraševal vitez.

»Oh, že skoraj dva meseca bo od tega,« je oni odgovoril. »Moram reči, da take jedi v vaši koči kaj dolgo ostanejo sveže! Vendar, častiti oče, pri nas v Sveti deželi je taka navada, da gostitelj je s svojimi gosti. Tako pokaže, da jedi niso zastrupljene.«

»Da ne boste zaradi tega preveč v skrb, ljubi gospod vitez,« je odvrnil samotar, »bom pa za izjemo prelomil svoj strogi post in bom z vami jedel.«

»Jaz bi pa prisegel,« je nadaljeval vitez, »da je dobi gozdar, ki pušča pri vas seno za svojega konja in pastete za svoj žolodec, pustil tudi kak vrč vina za svojo ženo.«

Samotar je razumel in se prijazno zarežal. Stopil je k loputi in potegnil iz nje velik usnjat vrč, v katerem je bilo najmanj pet litrov vina. Tako je bil led prebit, samotar sedaj ni več ovinkaril, pač pa je na vso moč začel streei vitez.

Med jedjo je čez nekaj časa nato vitez zopet spregovoril: »Čudno se mi zdi, da se tako zaklepate v to svojo kočjo, ko imate dovolj močne kosti, da bi si lahko sami preskrbeli hrano iz kraljevega gozda!«

Dr. Henrik Steska:

Banovinske uredbe

Banovinska samouprava bi bila zelo nepopolna, ako bi morala svoje poslovanje omejiti na evobodno upravljanje in pri izvajanju avtoritativnih poslov pa na konkretno, le posebnih primerov se tikajoče upravne akte (odloke in podobno). Vse-akor ji mora pripadati tudi pravica, da v velikem obsegu izdaja abstraktne pravne predpise, ki ne veljajo le za konkreten primer, nego se nanašajo na celo vrsto primerov, ki se utojejo pripetiti. Vobče izdajajo takšne abstraktne norme pod imenom zakona zakonodajni činitelji, toda ker ne poznajo vseh potreb in težej, ki se ne le od časa do časa menjajo, nego tudi po krajih razlikujejo, za-estran tega pooblašajo ustava in pa zakoni, da upravn oblast (državna uprava ali samouprava) sama namesto zakonodajne izdaja take norme, ki jih v nasprotju z zakoni imenujemo uredbe. V naši, obsežne pokrajinske samouprave tako po- trebni državni mora velik del zakonodaje preiti na uredbojav banovine. Pri opisu uredbojavne oblasti banovin moramo razlikovati med navadnimi uprav- nimi uredbami in uredbami z zakonsko močjo. K prvim štejejo službena navodila lastnim name- štencem in podrejenim uradom in zavodom, dalje pravilnike za uporabo javnih zavodov, podjetij in naprav. Ta vrsta uredb se bistveno ne razlikuje od naredb in predpisov, ki jih dajejo privatniki svo- jim nameštencem in uporabnikom svojih naprav. Ze iz tega razloga mora banovinski samoupravi popolnoma neokrnjena pripadati pravica do izdaja- nja teh vrst uredb in zanje tudi ne veljajo se- etavne odredbe o postopku pri izdajanju banovin- skih uredb, marveč te določbe o ustavitvi nezako- nitih ali občin državnim interesom škodljivih sklepov banovinske samouprave po banu.

Bolj znatne za banovinsko uredbojavno pa so uredbe v ožjem smislu, ki jih smemo imenovati tudi **uredbe z zakonsko močjo**, ker so splošno ob- vezne in ne le zbog že obstoječega službenega položaja ali zastra na kakršenkoli način nastale uporabe javnih zavodov. Ustava izrečno pre- pisuje, da smejo na podlagi pooblastitve v zakonu o banovinski samoupravi ali v drugih zakonih ba- novinski sveti z banovinskimi uredbami urejati po- edinice veje banovinske uprave in banovinskega življenja in da imajo te uredbe v dotični banovini moč zakona. Znano je, da niti občine niso kos svo- jim nalogom brez kompetence, da izdajajo splošno obvezne krajevne uredbe. Tem bolj je banovinski samoupravi potrebna takšna uredbojava. To uredbojavno oblast samoupravnih teles smemo imenovati njih **avtonomijo**. Torej ne le državna uprava, marveč tudi samouprava ima spopolniti vrzeli v zakonodaji. Te vrzeli niso le po naključju nastale, one so večeidel zavoljo menjajočih se raz- mer po kraju in času potrebne. V naši državi mora- zlasti banovinam pripadati pravica, da ne le na o- cenovi specialnih zakonskih pooblastitev, nego i- na podlagi generalnih zakonskih pooblastitev kar- cele skupine pravnih odnosov urejajo z abstrakt- nimi zapovedmi, prepovedmi in dopustitvami, ter- da preide ureditelj teh skupin odnosov na uredbo- javo tudi potem, ako so se dotični odnosi dolejš- urejili z zakoni. Ker moramo banovinske samo- uprave pripisati izredno važnost, mora zakon o banovinski samoupravi prenesti na banovine uredbojavo glede vseh onih vej notranje uprave, pri katerih sta enotna zakonodaja in za vso državo enotna po ministrih izvrševanja uredbojavno odveč. Tu pa bomo morali razlikovati dve skupini uprav- nih vej:

a) V prvi skupini pripadajo banovinski uredbo- daji **ureditelj vseh pravnih odnosov**, v kolikor ne gre za vprašanje civilnega prava ali kazenskega sodstva, ali ustava ne zahteva ureditve po zakonu. Semkaj smemo šteti kmetijsko, gozdno, lovsko, sladkovodno ribiško pravo in pa vodno pravo (ako ne gre za izkoriščanje vodnih sil), potem gradbeno pravo in cestno pravo (razen cestne policije in državnih cest), dalje skrbstvo glede siromakov in glede mladine, za katero ne veljajo predpisi o za- štiti delavcev. Dasi gre tudi za civilnopravna vpra- šanja, naj vendar banovina z uredbami uredi služ- bene odnose hišnih poslov, pa kmetijskih delavcev in štiti kmetijske zakupnike in vinčarje.

b) V nekaterih drugih vejah notranje uprave je zaradi ustavne odredbe potrebno, ali zavoljo

državne skupnosti primernejše, da načelna vpra- šanja ureja državna zakonodaja, **podrobnosti pa banovinska uredbojava**. To velja zlasti o raznih natančnejših predpisih k zakonu o banovinski samoupravi in k zakonu o občinah in mestnih občinah, o predpisih glede posebnih delov občin in glede združitve več občin za zmagovaje skup- nih potreb. Tudi vzgojno šolstvo (ljudska šola, me- ščanska in srednja šola), in pa izmed strokovnega šolstva učiteljska, kmetijske in gozdarske šole ure- juje država le glede načel, vse drugo pa naj pre- pušča banovinam. V to drugo skupino spadajo se- veda se uredbe o banovinskih davčninah, ki se morajo gibati v okviru zakona o samoupravnih davčninah, a dokler tega zakona ni, pa pač ne smejo oškodovati državne dohodke in zunanjo trgovino, ne obremenjevati uvoza blaga iz drugih banovin v korist domačim izdelkom in se izogibati dvojni obdavčitvi.

Kadar je normotvorna oblast deljena med okvirno zakonodajo in na podrobno uredbojavno, takrat seveda ni izključeno, da zakonodaja na- vzlic tej načelni razmejiti si vendar privaja kom- petenco do ureditve tudi takšnih vprašanj, ki ni- kakor niso poglavitna, ter da uredbojavni preostaja le ureditev postranskih reči. Tudi ako ustava na- tak način razmejuje kompetenco normotvornih oblasti, grozi nevarnost prevelike omejitve pokra- jinske uredbojave po državnih zakonodaji, a tem- verjetnejša je ta nevarnost ob določitvi banovin- ske kompetence z navadnim zakonom.

Včasih pa tudi kak drug zakon pooblastil banov- ino, da uredi to ali ono **specialno vprašanje**, ki se zastra preveč različnih razmer po pokrajinah ni- kakor ne da enotno urediti. Toda ta uredbojava na osnovi specialne zakonske pooblastitve je manjšega pomena za samoupravo.

Banovine a posebno krepko razvito težnjo po samoupravi in z močno zavestjo zgodovinsko-poli- tične individualitete bodo nedvomno v polni meri in gnane od ljubezni do domače grude z navduše- njem vršile svojo uredbojavno oblast. Dotlej, dok- ler pa ta ali ona banovina ne bi izdala potrebnih uredb, morajo veljati stari predpisi, toda ob nu- nosti mora imeti tudi stvarno pristojni minister, ali z njega pooblastitvijo ban, pravico, da izda **nadomestno uredbo**, ki pa velja le začasno.

Banovinske uredbe ne smejo nasprotovati ne- ustavi, ne zakonom. Seveda, v kolikor je prešla ureditelj nekih pravnih vprašanj od zakonodaje na banovinsko uredbojavo, v toliko sme banovina iz- premeniti tudi poprejšnje zakone, ki so dotlej ure- dili dotična pravna vprašanja, toda drugih zakonov ne sme kršiti. Jasno je, da bo moral zakon o bano- vinski samoupravi priznati samoupravnim uredbojav- ni tudi **zadostne kazenske sankcije**, ako bi se kdo ne hotel pokoravati banovinskim uredbam. Učinko- vitega izvajanja teh uredb ni brez pretneje učinko- vite kazni in eventualnega dejanskega kaznovanja.

Po odredbah naše ustave **proglasa in razglaš- a banovinske uredbe** ban, ki pa mora predhodno iz- poslovati soglasnost državnega sveta o zakonitosti uredb. Iz drugega razloga nego onega njih sogla- šanja z ustavo in z zakoni torej ni moči odkloniti razglasitve banovinskih uredb. Državni svet pa je dolžan, da najdalje v roku mesec dni ali potrdi so- glasnost uredb z zakoni, ali pa jo zanika. Če državni svet v tem roku ne daje svoje izjave, usta- va domneva, da je glede zakonitosti soglašal z uredbo. V zakonu o banovinski samoupravi pa se- bodo morali določiti tudi roki, na katere je ban- vezan, da se razglasitve preveč ne zavlačuje. Raz- glasene banovinske uredbe so obvezne za poedin- ce, večjeje pa že zavoljo soglasnosti državnega sveta vseskokar tudi **upravna oblast**. Ta obvezna moč pa ne more izključevati, da državni svet, upravna sodišča in pa vsa redna sodišča v vsakem konkretnem primeru, v katerem jim je soditi, oc- njujejo zakonitost uredb. Bilo bi pa zelo nepri- mereno, ako bi smela vsa ta sodišča tudi odločati o nezakonitosti banovinskih uredb, za katere je državni svet dal svojo soglasnost. Želeli je, da dotično sodišče v primeru dvoma o zakonitosti uredb le prekine svoj postopek in uredbo predo- loži kakšnemu posebnemu ad hoc sklicanemu so- dišču, ki bodi na polovico sestavljeno iz državnih svetnikov, na polovico pa iz kasacijskih sodnikov.

Golovin-Leskovic: Helteja

Zapeljava privlačnost, ki jo razvija sodobna opereta med občinstvom enako kot med sklada- telji, je segla globoko tudi na slovenska tla, kjer si je z ena strani izdelala svoje občinstvo in se razvila tako zelo, da tvori danes že glavni del opernega gledališkega sporeda... z druge strani pa se je zajela tudi med domače skladatelje, ki se kar presenetljivo kosajo v tej panogi gledali- ske umetnosti. Med vsem tem prizadevanjem, ki se je razvilo v zadnjem času na polju domače operete, je v zadnjem času nastala nova opereta, ki jo je napisal naš baletni mojster Peter Gresse- rov-Golovin. Sam je napisal besedilo in zložil me- lodije del te svoje operete. Toda glasbeni del je šel vendar še skozi roke našega čelo-virtuozu B. Leskovic, ki je ta del muzikalno dopolnil in opereti primerno instrumental.

Tako je zagledala luč sveta nova opereta, ki je grajena spretno po temeljnih preizkušnjah gle- de operetne učinkovitosti. V njej so povezani vse- binski motivi iz svojstvene fantazije, eksotično zagledane, a zopet stvarno povzemajoče domače življenje, ne prezirajoč športne vtroglosti; ob tej tako pisani vsebini pa se je mogla razgibati tudi glasbena fantazija, ki ima zdaj indijanske, zdaj španske, zdaj kosaške in zdaj zopet pristno ame- rikanske, pa tudi evropske sestavine — pravcati quodlibet vseh mogočih glasbenih domislekov. Vse to ni brez vrednot. Ugodno učinkuje celota v svojem naslonu na klasično opereto, ki ji daje večjo skrivnost in višjo kvaliteto, dasiravno isto- časno ni ravno brez naivno sentimentalnih sesti- vin; a katera opereta je brez njih? Tudi glasbena snov ima kljub temu, da se oprijemlje cenene šlagerke učinkovitosti in da to o njej pozdravl- jajo znanci z raznih strani sveta, mnogo resnih glasbenih sestavin; spretno je grajena in zlasti ugodno instrumentalirana v smislu barvite bleško- vitosti.

Delo je bilo na našem odru deležno izredne pozornosti. Za učinkovito odsko podobno je po- skrbel režiser prof. Sest, kateremu je z okusno dekoracijo stopil ob stran inž. Franz; z druge strani pa tudi košta kostumiratelj, elegantno delo modnih salonov. Tako je dobila zunanost bogato lice, a tudi dovolj življenja, ki so ji ga dali posamezni igralci. Med temi smo prvič sre- čali v operetnem svetu mlado sopranistko Noll- jevo, ki je svojo nalogo lepo rešila, ki pa s ta- kimi poizkusi na škodo zavira pot svojemu pra- vemu umetniškemu razvoju, kot ga je nakazala v svojih prvih nastopih (Sevilijski brivec, Bohemec). — Glasbeni del je trdno izdelal in- vidualni režiser dr. Švara. V. U.

Slovenka dobila drugo nagrado dunaške radijske posla e

Dunajska radijska postaja je skupaj z av- strijskim prometno-propagandnim uradom raz- pisala nagrade pod imenom »Sončna zima v Av- striji«. Udeleženci tekmovali so morali uga- niti naslove raznih avstrijskih popevk, ki so bile predvajane v radiu. Nagradni razpisi so vsebo- vali brezplačno večdnevno bivanje v raznih kraj- jih Avstrije z brezplačno vožnjo do meje. Pri- zadnji razdelitvi nagrad je dobila drugo nagra- do gđ. Marija Žužkova iz Dolnjega Gradišča na Dolenskem. Deležna bo sedemdnevnega brez- plačnega bivanja v letoviškem kraju St. Johann na Tirolskem in proste vožnje II. razreda brez- gata vlaka od izbrane avstrijske obmeje želez- nice postaje. Podobni razpisi bodo še večkrat v okviru inozemskih oddaj dunajske radijske po- staje.

Nov aeroklub na severni meji

V ponedeljek zvečer je bil na Jesenicah usta- novni občni zbor aero-kluba »Naša krila« za vi- soko Gorenjsko. Udeležba na tem občnem zboru je pokazala, da se tu zbira skupina strokovnjakov in ljubiteljev krasnega športa jadrana. Občnega zbora so se udeležili strokovni ljudje, ki so služili v vojski pri aviaciji, dalje številni tehnični inžen- irji in dokaj Jeseničanom ostalih poklicev. Raz- veselila pa je posebno udeležba zastopnikov naše vojske.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalega odbora g. inž. Rekar Ciril, ki je prišel na pomoč fantom-pilotom, da jim za njihovo delo najde okvira v ustanovitvi kluba. Predsednik je pozdra- vil zastopnike vojske gg. kapetana Kapetanoviča M., poročnika B. Trifunoviča in podpor. Buloviča, dalje člana sred. odbora aero-kluba inž. Marko- viča iz Belgrade, zastopnika oblasti, komisarja g. Penka, zastopnika KID g. inž. Sauerja in vse ostale udeležence. Poudaril je, da se ustanavlja klub, za katerega so dali iniciativo idealisti sami, ki so pričeli graditi prvi avion iz lastnih sredstev in so na to delovali že leto dni. Naša dolžnost je bila, da gremo tem agiličnim delavcem na pomoč. Bili so to pionirji brata Ručigaj, Ulčar, Moderc in inž. Pretnar. Javnost je pokazala, da njihovo delo ceni.

V prvi mestni odbor aero-kluba so bili izvo- ljeni nato sledeči člani: inž. Rekar, predsednik; dr. Keržan, podpredsednik; inž. Pretnar, tajnik; Pohar Ivan, blaginjak; dipl. tehn. Terseglav za modelno sekcijo, Ručigaj za jadrano sekcijo, A. Kuhar za propagandno sekcijo ter dr. Potočnik M. V. nadzorni odbor pa član banskega sveta

Arnež, župan mesta Jesenic Markez, sodnik Blei- weis, dr. Obersnel in še trije člani vojske. Za na- mestnike so bili izbrani komisar Lazič, inž. Baltič, dipl. tehnik Florjančič, Ručigaj, ravnatelj Gospo- darič, dipl. tehn. Ulčar, L. Humer, pilot Lavtizar, župan Olip, Ferčej M., inž. Vovk z Bleda, Cemažar in inž. T. Levčnik.

Na občnem zboru se je vpisalo takoj 50 čla- nov, številni strokovnjaki in ljubitelji aviacije, ki so služili vojsko pri aviaciji, pa pristopajo vsak dan. Jeseniški odbor bo šel največ takih članov, saj je tu zbran zbor tehniško najrazličnejših strok. Aero-kluba na severni meji želimo veliko uspehal

Celje

c Proslava 60 letnice Otona Zupančiča. Lepo je Celje proslavilo 60 letnico pesnika Otona Zu- pančiča. Vse prenapolnjeno je bilo gledališče in mnogi so se morali vrniti. Slavnostno razpoloženje je vladalo v gledališču, ko pa je stopil pred za- veso slavnostni govornik pisatelj msgr. Franc Ke. Mesko, je zabučal po gledališču mogočen val plo- skanja in navdušenja. Govornik je v lepo poveza- nem govoru poudaril velike zasluge slovenskih pesnikov in pisateljev za našo narodno samobit- nost, ki mora postati vsak dan močnejša in nam mora postati nujna potreba. Prizakal je Zupančiča kot svetel lik, ki stoji visoko in sveti slovenski kulturi. Ga. M. Danilova je vlogo Veronike Dese- niške dobro podala Vlogo Hermana je odlično od- igral g. Levor. Njegov nastop, glas, vsaka nje- gova kretnja je naličila podobo neusmiljenega celj- skega grofa. Pohvaliti pa moramo predvsem go. Marijo Vero, ki nam je tako krasno podala vlogo prevarane in ponosne Jeliseje. Ugajal nam je g. Gregorin v vlogi grofa Friderika. Prav tako do- vregeno so igrali svoje vloge gg. Kralj, Debevec in Skrbineš.

KINO METROPOL - CELJE

»TOOMAI — GOSPODAR SLONOV«
(»Elephant-Boy«)

Videli boste največje slona sveta »Kalu-Naga«, kako divja in kako ga ukroji 12 letni deček...

c Malo več obzira na železniških postajah. V terek se je peljal z vlakom iz Sv. Jurija ob juž.

Sport

Prihod čeških Orlov

Tekmovalci pridno trenirajo na Črnem vrhu.

Črni vrh, 8. februarja.

Sinoči so dospeli češki Orli-smučarji preko Avstrije na Jesenice, na I. slovenske smuče- tekme Zveze fantovskih odsekov. Pod vodstvom br. Novotnyja, tehničnega referenta čl. orlovske zveze so dospeli naslednji tekmovalci: br. B. Kosour, V. Fousek, A. Hanuš, V. Civrny. Njihov prihod je bil določen za ponedeljek zvečer, a so zaradi nezdode, ki so jo imeli v svoji domovini, dospeli šele nocoj. Ko so se vračali njihovi tek- movalci z avtobusom z državnega prvenstva in potem na vlak, da se odpeljejo na naše tekme, se je zaradi silne megle zaletel avto na nekem ovinku v občestni steber in se tako pokvaril, da je bil za vsako nadaljnjo vožnjo nesposoben. Pri tem je bilo več oseb več ali manj ranjenih, češki Orli pa razen neznatnih prask niso dobili poškodb.

Ker se ni točno vedelo za njihov prihod, zato jih je nocoj sprejel le ožji pripravljalni odbor na jeseniškem kolodvoru. In kljub temu je bil spre- jem tak kakor more sprejeti le brat brata. Člani- ca dekliskega krožka z Jesenic gđ. Stanka Tor- karjeva je izročila češki vrsti lep šopek nagel- nov in nato so imeli malo zakusko v Krekovem domu, nakar so se pa takoj podali k Sv. Križu nad Jesenicami, kjer stanujejo v Boštjanovem ho-

KINO UNION

predvaja danes film velikega formata, izvrstne rešitve in globoko psihologije o tragediji svetovno- vojne

„Gospodična doktorica“

žel. v Celje 39 letni posestnik Dvoršak Josip. Ko je stopil v vlak, je nekdo zaloputnil vrata za njim in mu priprl desno roko. Vrata so zmečkala ubo- gemu kmetu kazalec.

c Osebnost. Prometno ministrstvo je ime- novalo gđ. Danico Pečovnik iz Smarne ob Paki za gospodinjko učiteljico v Miloševcu v dunav- ski banovini. Čestitamo!

c Huda nesreča. Ko je peljal 37 letni hlapec Jekuš Peter voz stelje, je padel pod voz, kolo je šlo čez en in ga hudo poškodovalo.

c Tatvine in vlomi. V ponedeljek se je pri- klatil neznanec v stanovanje postrežnice Pongrac Marije na Dečkovi cesti. Okoli ene popoldne se je vrnila Pongrac Marija z dela. Našla je odprto stanovanje, vstopila je in takoj opazila, da je imela obisk, omara je bila odprta, vlomljena. Ne- znanec je odnesel hranilno knjižico z manjšo vsoto- ter 5561 din v gotovini. Policija je vlomilca že ugotovila. Klati se v bližini Celja. Na Svečnico je bilo vlomljeno na Obrežni cesti v stanovanje že- lezničarja Friderika Ivana. Vlomilec, ki je moral zelo dobro poznati stanovanje, je odnesel obleko in perilo v vrednosti 1600 din. Tudi temu je po- licija že na sledu.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Dr. Franceta Prešerna — Zbrano delo, ki sta ga uredila dr. Glonar in Pirjevec obsega vse pesmi (poezije), pisma (slovenska in nemška), kar jih je kdaj napisal naš največji slovenski pesnik. Delo ima 295 strani in stane nevezano 40 din, vezano v platno 35 din, ali v celo usnje 90 din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljub- ljani. Ni dovolj, da poznamo in vemo, da je bil nekdo dr. Prešeren na svetu, dolžnost zavednega Slovence je, da pozna in ve čeniti tudi njegova dela. Ob obletnici smrti se obdolžimo na ta način, da si nabavimo njegove poezije, spoznamo njego- vo življenje in pesniško delovanje, ter se pesni- tud naučimo. Zato sezite po knjigi.

Malo nogometne bilance

Prav za prav zadnja leta zima ni nikarkrš- en mejn med dvema nogometnimi sezonami. Drugod po svetu beremo, da klubi kar pridno tekmujejo v mrazu in na zasneženih igriščih. Tudi važnih mednarodnih reprezentativnih tekem je že bilo ne- kaj, med njimi nekaj prav zanimivih. Vendar pa ne bo škodovalo, če si nekoliko ogledamo pred- pravo sezono, ki začenja s prihodom pomladi, ko okopne igrišča, kako so jo v preteklem letu kaj- vozile posamezne države. Pri tem se bomo mari- kje opomnili kakega rezultata, ki nas je bil svoje- čase močno začudil. Pogledimo tedaj!

Najbolje so vozili Nemci, ki niso v tem letu izgubili nobenega mednarodnega srečanja, ampak zabeležili same uspehe. Največji in najprepričljivi- jeji je bil pač rezultat 5:0 nad Švedi, od katerih so doslej vedno izgubljali.

Severne dežele: Danska, Norveška, Švedska in Finska so nazadovale, ali bolje, ostale tam, kjer so bile. Njihovi porazi gredo pač na račun dejstva, da se je nogomet v slogu preosnoval brez njih. Precej sta napredovali Estonka in Letonska. Se- vernjski nogomet je v glavnem še oprt na kick and rush. Kakor je videti, je nazadovala tudi Anglija. Njeni zadnji rezultati s Škoti in s Čehi niso nič kaj preveč laskavi. Da angleški nogomet- dejansko preživlja krizo, se vidi že iz dejstva, da je v Angliji vedno večje povpraševanje po škot- skih nogometaših. Škotski nogomet je že lani pre- bolet triletno obetno krizo, kar je dokazal v Pra- gi s 3:1 in z uspehi nad Walesom, Anglijo ter Irsko. Irski so ostali približno tam, kjer so bili za- dnja leta.

V Srednji Evropi imajo trenutno najboljši no- gomet Madžari. Povedali smo že, da so — kakor Nemci (3:0) — po hudem porazu v Londonu »šli vase« in reformirali sistem in slog. Najbolje so se odrezali proti Čehom (8:3).

Čehi in Avstriji se iz krize še niso povsem izvlekli (Čehi z nami v Prazi 5:4, Avstriji na Du- naju s Švico 4:3), kadar pa gre zares, znajo oboji že zaigrati. Tako so Čehi po enakomerni igri iz- gubili v Londonu samo s 4:5! Italijani so zadnje čase pokazali dva presenetljiva rezultata: igrali so s Švicarji 2:2, in s Francozi 0:0. — Oboje sicer res na tujih igriščih, toda proti tema dvema nara- domo so Italijani doslej kar lepo zmagovali! Tudi gostovanja italijanskih klubov na tujih terenih pre- teklo sezono niso bila nič bogve kako uspešna. Se pri nas smo jih redno tolkli. — Švica in Fran- cija sta se zadnje čase močno popravili. Domačini so se marsičesa naučili od tujih profesionalnih igralcev in trenerjev. Španci se gredo frankovec in komuniste, vendar od časa do časa zaigrajo »za spremembo« tudi nogomet, seveda ne med seboj. Frankovci so oni dan igrali s Portugalsko.

Drugod po svetu je nogomet še precej »pri- tle«. Izjema je Južna Amerika, kjer se bore za prvenstvo tri države: Urugvaj, Argentina in Brazi- lija. Zadnje čase poskušajo posegati v ta boj nekoliko že tudi Chile. Sicer bomo pa videli drugo leto ob svetovnem nogometnem prvenstvu v Franciji kako in kaj. V celem se bo finalnih bojev udeleževalo 16 držav, ki so se že ali pa se še bodo za te boje kvalificirale. Vprašanje končnega zmagovalca je povsem nejasno.

Mi se nismo v tem letu premaknili nikamor naprej. Belgrajski in zagrebški klubi so sicer prid- no tolkli vse inozemske goste, naša reprezentanca pa je nepričljivo namahala samo Turke, s Poljaki in Bolgari pa je gredo pogorela (0:4). Dobro se je odrezala v Budimpešti (1:1). Porazila je Romune, pa samo remizirala z Belgijci. Mednarodna repre- zentativna bilanca za preteklo leto je slaba. Pri- nas v Jugoslaviji je za sestavljanje reprezentativ- nega moštva vse preveč »stručnjakov« in premalo strokovnjakov. Za »uspeh« pa skrbje povrh še »za- grebško-belgrajski« prepri.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Akademska sekcija SPD priredi danes, v če- trtek, dne 10. t. m. v elektrotehnični predavalnici na tehniki pod vodstvom g. inž. F. Avčina svoje drugo predavanje. Govoril bo g. Rajko Rakovec o temi »Zivalstvo v Alpah«. Predavanje bodo spre- mlae skioptične slike. Pričetek ob pol 19. Vstop brezplačen.

SK Mars. Drevi članski sestanek ob 20 na obil- enjem mestu. Zaradi gostovanja I. in juniorskega moštva, prosim polnostojno. Igralci, ki imajo opre- mo, naj isto prinese s seboj, za njo bodo prišli novo. — V petek odberova seja v gostilni Zaje, Poljanska c.

Kolesarska podzveza Ljubljana, obvešča vse ko- lesarske klube, da bo seja podzveze v petek, 11. febr., ob 19 v prostorih kavarne Vespernik, Stari trg 34. Prosimo sigurne udeležbe.

SK Reka (smučarska sekcija). Drevi ob 20 redni članski sestanek v stranski sobi gostilne Oblak na Trzaski cesti št. 22. Zelo važno, zatorej pridite vsi! — Načelnik.

Uradna vremenska poročila

Tuzsko prometnih zvez Slovenije, JZSZ in SPD
od 9. februarja 1938

Rateče-Planica, 820 m: —10, deloma pooblašeno, mir- no, pršilo, 90 cm, skakalnice uporabne.

Planica-Stane (dom Hriboj), 900 m: —10, jasno, mirno, 35 cm pršila na 90 podlage, drsališče in sanki- lišče uporabno.

Kranjska gora, 810 m: —10, jasno, mirno, pršilo, 85 cm, sankališče in drsališče uporabno.

Bled, 501 m: —7, pooblašeno, mirno, sren. 35 cm, drsa- lišče na ledeni uporabno.

Pokljuka v Sporthotel, 1200 m: —10, jasno, mirno, 20 cm pršila na 119 podlage.

Nazadnje se vendar vsakdo vrne k meni!

To ni čudno, kajti edino le NIVEA vsebuje „Eucerit“, okrepčevalno sredstvo za kožo in razen tega je NIVEA poceni in izborna.

ZA ZIMO...
KLAVIRSKÉ HARMONIKÉ
DIN 480
MEINEL & HEROLD
ZALTOVNIČE GLASBIL
MARIBOR V 102

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Samostojen radiotehnik
za vsa v to stroko spadajoča dela se sprejme. Radio Starkel, Maribor, Trg Svobode št. 6. (a)

Prodamo

Rabljena okna
v dobrem stanju, s steklom, proda Drnikovič, Ljubljana-Vič, c. XVII/4.

Prvovrsten krompir

za seme naprodaj v skladišču ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8, telefon 24-44.

Namočeno polenovo

dobite pri J. Buzzolinu, Lingarjeva ul., za škofijo

Pohištvo

Priporočam
svoje veliko zalogo spalnic, jedilnic, kaučev, otoman, zimskih in afrikan, modrocev, zastorov, preprog, otroških postelj in odelj ter vsakovrstnih mizarskih in tapetarskih potrebščin. — Kvalitetno najboljše in poceni dobite pri tvrdki:

E. Zelenka
pohištvo
(1) Maribor, Ulica X. okl. 5

POTNIKE

ZA DRAVSKO BANOVINO

manufakturne stroke, izkušene v prodaji po kolekcijah, potrebuje firma **VLADA MIHIC I BRAT**. Pismene ponudbe s potrdilom o dosedanjih službi prinesiti osebno ali poslati na pošto predat 210 Beograd. P. S. Prednost imajo oni, ki so že dolgo časa pri tej stroki.

Maurice Leblanc:

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

»Je, celo na kraju, kjer je najbolj strma. Prehod imenujemo Tajna vrata. To ime sva mu dala Stefan in jaz. Tedaj sva namreč zvedela, da je bil v srednjem veku, v času, ko so bili tu menihi, otočič, obdan od nasipov. Torej sva domnevala, da je tu tajni izhod, po katerem se da priti k morju. In zares po uspešnem iskanju sva odkrila, da Maguenoc na planoti obale razpoklino, usad, napolnjen s peskom, ki ga je tu pa tam podpiralo pravo zidovje iz velikih kamnov. Na sredi je bila steza, ki je imela na morski strani stopnice in okna in je vodila k majhnemu zalivu. Tu je izhod Tajnih vrat. Te smo popravili in moj čoln je privezan na podnožju obale.

Veroniki se je jasnil obraz.
»Torej sva rešena!«
»O tem niti malo ne dvomim.«
»In sovražnik ne more priti tod?«
»Kako?«
»Saj razpolaga z motornim čolnom.«
»Če ni prišel, je to zato, ker ne pozna ne zaliva, ne steze, ki sta z morja nevidna in razen tega v varstvu tisočih ostalih čer.«
»In kdo nama brani, da takoj ne odideva?«
»Noč, mama. Naj bom še tako dober mornar in tako navajen vseh prehodov na morju iz tega zaliva, nisem gotov, da ne bi nasedel na sipino. Ne, čakati morava dneva.«
»Dolgo bo.«

»Nekaj potrpljenja, mama. In saj sva skupaj. Takoj ob zori se bova vkrčala in plula ob obali do celice. Tu bova sprejela Stefana, ki naju prisiljen čaka na obrežju in vsi štirje bomo odpili: ali ne Veselko? Proti poldnevu bomo pristali pri Pont-l'Abbé. Tak je moj načrt.«

Službe iščejo

Glavni knjigovodja

Inženir za industrijska, trgovska ali stavbna podjetja, z 20 letno prakso, nemški korespondent, zaupna oseba, išče mesto. Mesečna plača za 7 ur dnevno 3000 din, za 4 ure dnevno 1700 din. Samo Ljubljana in bližnja okolica. Ponudbe pod »Glavni knjigovodja-Inženir« P 1706 upravi »Slovenca«.

Denar

3% obligacije

za likvidacijo kmečkih dolgov in druge vrednostne papirje kupuje stalno po najvišjih cenah Slovenska banka, Krekov trg 10, Ljubljana. (d)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
oddam s majem. Poizve se: Vošnjakova ulica 4 od 11 do pol 13 pri hišnici. (e)

SOBE

Lepo prazno sobo
v prvem nadstropju, s posebnim vvhodom, oddam. Poizve se v trgovini Fr. Pavlin, Kongresni trg 16

Kupimo

Šalote in rdeč čebulček kupujemo. Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (1)

Vsakovrstno zlato kupuje

po najvišjih cenah »KRNZ, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Posedstva

Kunaver Ludvik
gradbeno-strokovno obračun posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-23, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Glasba

Star klavir
zaradi preselitve poceni naprodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod 1830. (g)

Najbolj se boste zabavali z **Hohner harmoniko** katero kupite najceneje pri **R. WARBINEK** trgovina z različnimi instrumenti in potrebščinami **LJUBLJANA** Miklošičeva cesta 4

Državna razredna loterija

Žrebanje V. glavnega in zadnjega razreda tekočega 35. kola srečk se izvrši v smislu loterijskega načrta v času od 15. februarja do vključno 11. marca letos, in sicer:

v BEOGRADU: 15., 16., 17., 18., 19., 21., 22., 23., 24. in 25. februarja, in v LJUBLJANI: 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10. in 11. marca letos.

Pri tem žrebanju bodo 11. marca izžrebane štiri premije in sicer:

po 400.000—, 500.000—, 1.000.000— in 2.000.000— din.

Razen teh premij bo izžrebanih veliko število dobitkov po 200.000—, 100.000—, 80.000—, 60.000—, 50.000—, 40.000—, 35.000—, 30.000—, 25.000—, 20.000—, 15.000—, 12.000—, 10.000— in drugih manjših dobitkov.

Skupna vsota dobitkov pri tem žrebanju znaša

Din 56,927.000—

ki se izplačajo brez vsakih odbitkov.

V najsrečnejšem primeru se more v zvezi s premijo in dobitkom pri tem žrebanju zadeti na eno srečko

Din 3,200.000—

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.

Osebe, ki že igrajo v 35. kolu, naj svoje srečke IV. razreda zamenjajo za srečke V. razreda najdalje do 10. februarja letos.

Oni pa, ki še nimajo srečk, pa se žele udeleževati igre pri V. glavnem razredu, iste lahko nabavijo pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih podprodajalcih, ki so v vsakem večjem kraju, s plačilom cene in sicer:

za eno celo srečko Din 1000—
" polovično " Din 500—
" četrtinsko " Din 250—

Podrobna pojasnila o loterijskem načrtu in splošnem pravilniku dobite na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Radio postaja v Beogradu bo med dnevnimi vestmi vsakega dne žrebanja objavila tudi rezultat žrebanja za dobitke po Din 5000 in več.

Z nakupom srečk državne razredne loterije vsak posameznik poleg osebne koristi, ki jo more imeti, obenem pomaga narodnemu blagostanju, obrtništvu, industriji in vojnim invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno razdeli v omenjene namene.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 10. febr.: 12 Valčki in polke (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14. Napovedi — 18. Domača zabava (Magistrov trio) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20. Pevski zbor »Čankar« — 20.45 Prenos opere »Manon« iz Trsta; sodeluje Benjamin Gigli, v odmoru okrog — 22. Napovedi, poročila.

Drugi programi

Cetrtek, 10. februarja: Belgrad-Zagreb: 20.00 Komorna glasba — 20.30 Veliki orkester. — Dunaj: 20.05 Igra — 22.30 Godalni kvartet. — Budimpesta: 19.15 Ciganski ork. — 20.0 Pester program — 21.15 Beethovnov klavirske sonate — 22.05 Jazz — 23.20 Cig. ork. — Rim-Bari: 17.15 Plesna gl. — 21.00 Antonellijsva — Prireditevka o treh čarodejih — 22.20 Celso. — Praga: 19.15 Moderni plesi — 19.45 Igra — 21.15 Sekstet — 22.40 Plošče. — Pariz: 20.15 Fantazija — 21.00 Plesna gl. — 22.00 Godalni kvartet. — Sofija: 20.40 Vok. konc. — 21.15 Komorni ork. — 22.40 Plesna glasba. — Berlin: 20.00 Plesni večer. — Königsberg: 19.10 Veliki orkester. — Hamburg: 20.10 Zellerjeva opereta »Pijčar«. — Stuttgart: 19.45 Gigli poje — 20.30 Detektivski

prizor — 21.30 Schumannova simfonija. — Monakov: 19.10 Postne pesmi — 20.00 Orkester in vojaška godba. — Beromünster: 20.00 Ork. konc. — 21.15 Balade — 21.30 Nemške narodne pesmi.

Gradl za madrace

velika izbira od 15—45 din, žima v 10 kvalitetah od 26—90 Din, morska trava kg od 285—375 Din, perje od 15—80 Din. puh od 120—360 Din nudi nova spec. trgovina s perilom in nevestinimi opremami

F. I. Goričar - Ljubljana
Sv. Petra cesta 30

Dne 11. februarja ob 10 se bo vršila pri okrajnem sodišču v Kranju

dražba lepe enodružinske vile

ležeče ob Jezerski cesti na ugodni točki v Kranju, vl. štev 824 k. o. Kranj. — Najmanjši ponudek 103.175 din, vadij 20.635 din.

zaradi previdnosti ne smeva zapustiti tega kraja in spati pri Prieuré. Kam si dala zaboj, mama?«

Oba sta jedla z veseljem in slastjo.

Nato je Franc zavil svojo mater v odeje in zaspala sta, stisnjena med seboj brez strahu.

Ko je hladni jutranji zrak prebudil Veroniko, se je šele začelo svitati.

Franc je spal mirno spanje otroka, ki se čuti varnega in ga ne napadajo nobene slabe sanje. Dolgo časa ga je opazovala, neprestano, ne da bi se utrudila in sonce je bilo že visoko nad obzorjem, ko ga je še vedno gledala.

»Na delo, mama,« je rekel, kakor hitro je odprl oči in jo objel.

»Nikogar od podzemne strani?«

»Ne.«

»Torej imava čas, da se vkrčava.«

Odnesla sta odeje in zalogo živila in sta se hitrega koraka obrnila proti Tajnim vratom.

»Samo tvoja barka je še tu,« je rekla Veronika.

»Nagni se malo, mama. Ali jo vidiš pritrjeno tamle spodaj. Lahko jo bova spravila na morje s škripcem. Vse je dobro urejeno, draga mamica. Ničesar se nama ni treba bati... Samo... Samo...«

Ustavil se je in razmišljal.

»Kaj? ... Kaj je? ...« je vprašala Veronika.

»Nič, majhna zamuda...«

»Toda, končno...«

Začel se je smehljati.

»Zares, za voditelja ekspedicije, priznam, je to malo poniževalno. Misli si, da sem pozabil samo eno stvar. Vesla. V Prieuréju so.«

»Slabo znamenje,« je dejala.

»Zakaj? Tekel bom v Prieuré. V desetih minutah bom nazaj.«

Veronika se je prestrašila.

»In če medtem pridejo iz rova?«

»Pojdi, pojdi, mama,« je rekel smeje se. »Objubila si mi, da boš ohranila zaupanje vame. Da

odpro rov, potrebujejo eno uro časa in bi jih tudi slišala. Vsa razlaga je nepotrebna, draga mama. Malo počakaj.«

Ze je tekla.

»Franc? Franc?«

Ni odgovoril.

»Oh!« je mislila in znova jo je spreletela zla slutnja, »prisegla sem, da ga ne bom zapustila niti za hip.«

Oddaleč ga je sledila in se ustavila na vzpetini med Dolmen-aux-Fées in Cvetolo Kalvarijo. Od tu je videla izhod rova in tudi sina, ki je tekla vzdolž travnika.

Vstopil je najprej v podzemlje Prieuréja. Vesel najbrž ni bilo tu, ker je kmalu prišel ven in šel proti glavnim vratom, ki jih je odprl in izginil.

»Ena minuta mu bo popolnoma zadostovala,« je rekla Veronika. »Vesla so najbrž v veži... v vsakem primeru gotovo v pritličju... Mogoče dve minuti...«

Štela je sekunde in opazovala izhod iz rova. Preteklo so tri minute, štiri, toda glavna vrata se niso več odprla.

Vse zaupanje ji je izginilo. Pomislila je, kako je bila nespametna, da ni spremljala sina in da se ne bi smela nikoli podvreči otrokovi volji. Ne da bi se brigala za rov in za grožnje, ki so pretile od te strani, je šla proti Prieuréju. Imela je občutek, ki ga imamo često v sanjah, ko se nam zde noge otrple in ostanemo na mestu, medtem ko se sovražnik približuje in nas napade.

Ko je prišla v Dolmen, je zapazila čuden prizor, ki ga ni razumela. Tla pod vnožjem hrastov, ki so bili v polkrogu proti desni strani, so bila pokrita z odsekanimi vejami, katerih listje je bilo še sveže.

Dvignila je oči in otrpnila od strahu.

Samo en hrast je bil obsekan. In na velikanskem deblu, ki je bilo obsekanost štiri ali pet metrov visoko, je bil pritrjen s puščico oglas, na katerem je bil napis: V. d'H.